

Høringssvar ifm. Mortensrudprosjektet

Mortensrudprosjektet svarer ikke på områdets utfordringer og behov, og Aksjonsgruppe Mortensrud ønsker følgende endringer:

- Økt bane- og hallkapasitet for lokal idrett, og sikring av fortsatt forsvarlig drift av ridesenteret
- Økte arealer til lokale behov i sykehjemsbygget som også gir mulighet for samvær på tvers av generasjoner.
- Skjerming av utearealene til ny Mortensrud skole.
- Ny gjennomgang av løsninger for sykehjem og omsorgsboliger, hvor forsvarlig kvalitet for beboere sikres.

Hovedfokus: Tydelig prioritering av barn og ungdom

Innhold

1	Innledning.....	4
1.1	Oppbygging av dokumentet.....	4
1.2	Krediteringer, forkortelser, sitat, vedlegg, henvisning til lenker og referanseliste.....	4
2	Aksjonsgruppe Mortensrud.....	5
2.1	Medlemmer i Aksjonsgruppe Mortensrud.....	5
2.2	Arbeid i Aksjonsgruppe Mortensrud	5
2.3	Samarbeid og påvirkningsarbeid før offentlig høring i 2021/2022	6
2.4	Samarbeid og påvirkningsarbeid etter offentlig høring 2021/2022 og før 2. gangs offentlig ettersyn	6
2.5	Innbyggerforslag om utbyggingsplaner på Mortensrud	6
2.6	Habilitet	7
3	Oppsummering av endringsforslag	7
3.1	Økt bane- og hallkapasitet for lokal idrett, og sikring av fortsatt forsvarlig drift av ridesenteret.....	7
3.1.1	Økt banekapasitet til to 11er kunstgressbaner	7
3.1.2	Økt hallkapasitet.....	8
3.1.3	Forsvarlig drift av Søndre Nordstrand Rideklubb	8
3.1.4	Økt areal til BUA	8
3.1.5	Forbedrede klubbfasiliteter.....	8
3.1.6	Sikre dialog med lokale idrettslag og vurdere økning og/eller omdisponering av arealer	8
3.2	Midlertidige anlegg og anleggsperioden.....	9
3.2.1	Kapasitet for fotball i anleggsperioden	9
3.2.2	Kapasitet for hallidretter i anleggsperioden	9
3.2.3	Klubbfasiliteter i anleggsperioden.....	9
3.3	Økte arealer for lokale behov i sykehjemsbygget	9
3.4	Skjerming av utearealene til ny Mortensrud skole	9
3.5	Ny gjennomgang av løsninger for sykehjem og omsorg+-boliger, hvor forsvarlig kvalitet for beboere sikres	10
4	Arealdisponering og prioriteringer på Mortensrudprosjektet.....	10
4.1	Bygg og anlegg som la beslag på store arealer tidlig i prosessen	10
4.2	Konsekvensen av tidlig arealdisponering ble alt for lite areal for baneidretten.....	11
4.3	Lokalt engasjement og lokale innspill ble ikke hørt	12
4.4	Manglende involvering av idrettslagene ga underdimensjonert hallkapasitet	13
4.5	Bystyrevedtak om at byrådet skal sikre at idrettsanleggene er tilpasset idrettens behov...	13

4.6	Hva har skjedd siden den offentlige høringen i 2022?.....	13
5	Økt bane- og hallkapasitet for lokal idrett, og sikring av fortsatt drift av ridesenteret	14
5.1	Økt banekapasitet med to 11er kunstgressbaner	14
5.2	Økt hallkapasitet	16
5.3	Økt areal til BUA	17
5.4	Forbedrede klubbfasiliteter.....	17
5.5	Sikre dialog med lokale idrettsklubber og vurdere omdisponering av arealer	17
6	Midlertidige anlegg og anleggsperioden	18
6.1	Kapasitet for fotball i anleggsperioden	18
6.2	Kapasitet for hallidretter i anleggsperioden	18
6.3	Klubbfasiliteter og garderobe for landhockey.....	18
6.4	Forsvarlig fortsatt drift av Søndre Nordstrand Rideklubb	18
7	Alternativ løsning for underdimensjonert baneanlegg på Mortensrud hvis ingen endringer i prosjektet gjennomføres.....	19
8	Kompensering for manglende banekapasitet på idrettsfeltet.....	19
9	Økte arealer til lokale behov i sykehjemsbygget.....	20
9.1	Muligheter ved økte arealer til lokale behov	20
9.2	Konsekvenser ved endringen	20
10	Mortensrud skole og Kulturstasjon	21
10.1	Skjerming av utearealene til ny Mortensrud skole	21
10.2	Trygg skolevei	21
10.3	Har man påvirkningsmulighet for et nytt skolebygg eller følger det en fast mal?.....	22
10.4	Ønske om sentralt plassert personalrom	22
10.5	Dialog, medvirkning og informasjon	22
10.6	Utfordrende garderobeanlegg, trange ganger og for få grupperom	22
10.7	Overkapasitet skal ikke gi utlån/bruk til eksterne aktører i skoletiden	23
10.8	Skole for mellomtrinnet	23
10.9	Framtidig bruk av nåværende Mortensrud skole og skoletomten	23
11	Ny gjennomgang av løsninger for sykehjem og omsorg+-boliger, hvor forsvarlig kvalitet for beboere sikres	24
11.1	Bekymringsfull bokvalitet for beboerne på sykehjemmet og omsorgsboligene	24
11.2	Plassering av sykehjem og omsorg+ i Mortensrudprosjektet	25
11.3	Uenighet lokalt til plasseringen og utformingen av sykehjem og omsorgsbygg.....	25
11.4	Samlokalisering med sykehjem, bibliotek og fritidsklubb	27
11.5	Skal beboerne på institusjonsbyggene ivareta sosial kontroll på området?.....	27
11.6	Manglende skjermede utearealer	28

11.7	Skepsis til ankomst til institusjonsbyggene og beredskapssituasjonen	28
11.8	Samlokalisering av sykehjem og omsorg+	29
12	Sykehjemløsninger for demente og inspirasjon fra Aarhus	29
12.1	Ulike syn på institusjonsløsninger for demente	29
12.2	Inspirasjon fra Aarhus.....	30
12.3	Leve hele livet og Handlingsplan for Aldersvennlig by	31
12.4	Bør det planlegges et sykehjem på en annen tomt?.....	31
13	Ungdomsmiljøet på Mortensrud.....	32
14	Avslutning.....	33
15	Lenker og referanser	34
16	Vedlegg 1. Synliggjøring av konsekvens av arealdisponeringen	36
17	Vedlegg 2. Tidligere mulighetsskisser for å oppnå økt banekapasitet	38

1 Innledning

Høringssvaret fra Aksjonsgruppe Mortensrud går overordnet inn på vurderinger av Mortensrudområdets utfordringer og behov, og hvorvidt planforslaget svarer på dem. Videre redegjør vi for aktuelle forhold som er relevante for Mortensrudprosjektet spesielt. Ut fra dette vurderer vi prosjektplanene, redegjør for hva vi mener bør forbedres, og ut fra dette kommer vi med forslag til løsninger og endringer med mulighetsskisser.

Dette høringssvaret bygger på [høringssvar fra Aksjonsgruppe Mortensrud](#) (1) til offentlig høring 06.12.2021-07.02.2022. Vi har tatt hensyn til endringer i prosjektet siden offentlig høring, og har noen endringer i våre innspill. Vi har valgt å ta med forslag/innspill også fra vårt høringssvar i forrige høring, selv om vi også foreslår og argumenterer for andre endringer i prosjektet.

1.1 Oppbygging av dokumentet

I kap. 3 oppsummerer vi alle endringsforslag med informasjon, vurderinger og med egne mulighetsskisser. Vi gir uttrykk for støtte til høringssvarene fra Klemetsrud IL og Søndre Nordstrand Rideklubb.

I kap. 4 gjør vi en analyse av tidlig arealdisponering og prioriteringer på Mortensrudprosjektet.

I kap. 5 presenterer vi endringsforslag for å øke bane- og hallkapasiteten for lokal idrett, og sikring av fortsatt drift av ridesenteret.

Kap. 6 omhandler midlertidige anlegg og anleggsperioden.

Kap. 7 presenterer et forslag til alternativ løsning for underdimensjonert baneanlegg hvis ingen endringer i prosjektet gjennomføres.

Kap. 8 omhandler kompensering for manglende banekapasitet på idrettsfeltet.

I kap. 9 presenterer vi endringsforslag for å oppnå økte arealer til lokale behov i sykehjemsbygget.

Kap. 10 omhandler Mortensrud skole og Kulturstasjon, med behov for skjerming av utearealene til skolen.

I forrige høringssvar hadde vi endringsforslag om å flytte sykehjem og omsorg+-boligene fra prosjektområdet, og vi gjengir hovedmomentene fra forrige høringssvar om institusjonsbyggene i kap. 11 og 12.

I kap. 11 argumenterer vi for en ny gjennomgang av løsninger for sykehjem og omsorg+-boliger, hvor forsvarlig kvalitet for beboere sikres. Vi er spesielt kritisk i forhold til utforming av sykehjemmets beboerrom og manglende skjermede utearealer.

I kap. 12 redegjør vi for kunnskap om sykehjemløsninger for demente og kommenterer generasjonstunets inspirasjon fra Aarhus.

I kap. 13 linkes det til en kartleggingsrapport om ungdomsmiljøet på Mortensrud, som synliggjør behovet for flere væresteder for ungdom enn planlagt i prosjektet.

Vedlegg 1 har ulike illustrasjoner for å synliggjøre konsekvensen av arealdisponeringen for prosjektet. Til slutt viser vi i Vedlegg 5 tidligere mulighetsskisser Aksjonsgruppe Mortensrud har laget for å oppnå økt banekapasitet på idrettsfeltet.

Høringssvardokumentet er omfattende, og kan leses som et selvstendig dokument med alle relevante henvisninger med lenker, illustrasjoner av mulighetsskisser og prosjektets plankart, plantegninger og illustrasjoner fra plandokumentet og planprosessen. Dette for å gjøre det enkelt å orientere seg i Aksjonsgruppe Mortensruds høringssvar.

1.2 Krediteringer, forkortelser, sitat, vedlegg, henvisning til lenker og referanseliste

Illustrasjoner, plankart og plantegninger er hentet fra bl.a. planforslaget, prosjektets informasjon på nett og skjermdump fra informasjonsmøtet 06.12.2021 og skal i all hovedsak krediteres [Alt.arkitektur AS](#), [Grindaker landskapsarkitekter](#) og [Bølgeblikk Arkitekter](#). Dette merkes ikke ytterligere i dokumentet. I tillegg har vi brukt offentlige tilgjengelige plankart.

Plan- og bygningsetaten forkortes med *PBE* og *Oslobygg* brukes som samlebetegnelse for bestillere og prosjektorganisasjon. *Mortensrudprosjektet* brukes som forkortelse for Saksnr. 201817933 Reguleringsak Klemetsrudveien 41 mfl. – Mortensrud sykehjem, omsorgsboliger, bibliotek, fritidsklubb, skole, flerbrukshall, park- og idrettsanlegg – Detaljregulering med konsekvensutredning – 2. gangs offentlig ettersyn – Mortensrud felt 10, 11 og 12.

Sitat er merket med *kursiv*. *Kursiv* brukes også til uthevinger.

Det brukes tall og parentes (Tall) som henvisning for eventuelle lenker og referanser og/eller med direkte klikkbar lenke i teksten.

2 Aksjonsgruppe Mortensrud

[Aksjonsgruppe Mortensrud](#) ble stiftet 15. februar 2021 etter et økt engasjement hos lokale Mortensrudbeboere etter at [svømmehallen ble fjernet av Byrådet fra prosjektet 25.02.2020](#) (2). Dette skapte reaksjoner hos lokalbefolkningen og et [oppprop](#) (3) ble opprettet. I etterkant av dette startet en gruppe fra lokalbefolkningen å se grundig på utbyggingsplaner for Mortensrud, spesielt Mortensrudprosjektet. Høsten 2020 var en svømmehall-gruppe i arbeid, i oktober 2020 ble Facebook-gruppen [Byutvikling Søndre Nordstrand](#) opprettet. Som et resultat av engasjementet og arbeidet ble Aksjonsgruppe Mortensrud startet.

Aksjonsgruppe Mortensrud arbeider ut fra fire overordnede mål:

- God byutvikling på Mortensrud
- Godt oppvekstmiljø for barn og unge
- Godt bomiljø for alle
- God innbyggermedvirkning

2.1 Medlemmer i Aksjonsgruppe Mortensrud

Aksjonsgruppe Mortensruds medlemmer har et tverrsnitt av lokalbefolkningen på Mortensrud, med ulike alder, sivilstatus, bosted på området, yrke og utdanning, politisk ståsted eller evt. medlemskap i partier. Fellesnevneren er ønsket om å bidra til en byutvikling på Mortensrud som svarer på de utfordringene og behovene området vårt har. Aksjonsgruppa har hatt en arbeidsgruppe som har arbeidet utadrettet og deltatt i utrednings- og påvirkningsarbeid, samt ytrert seg i sosiale medier, skrevet leserinnlegg eller stått fram i media om byutviklingsrelaterte saker. Flere av medlemmene har barn nå eller har hatt barn som har vokst opp på Mortensrud, gått på områdets lokale skoler og deltatt i ulike fritidsaktiviteter helt til voksen alder. Flere av medlemmene i arbeidsgruppa har selv vært ledere og trenere i lokal aktivitet på området, både innenfor idrett, men også på andre fritidstilbud for barn og unge. Noen av medlemmene har utdanning og yrkeserfaring innen pedagogikk fra barnehager og skoler i bydelen. I tillegg har flere erfaring som nære pårørende til foreldre og livspartnere som har bodd og bor på ulike sykehjem i Oslo kommune, og flere har erfaring med ulike demenssykdommer.

2.2 Arbeid i Aksjonsgruppe Mortensrud

I løpet av det året som aksjonsgruppa har fungert, har vi satt oss meget grundig inn i plandokumenter for Mortensrudprosjektet, men også andre utbyggingsplaner på Mortensrud. Aksjonsgruppa har via sine medlemmer god kjennskap til Mortensrudområdet og bydel Søndre Nordstrand totalt sett, de utfordringene området har, samt har fulgt med på relevante saker i samfunnet både lokalt, kommunalt og på nasjonalt nivå. Vi har satt oss grundig inn i ulike faglige syn for sykehjem som institusjon, bygg og organiseringer av det, både nasjonalt og internasjonalt, og lest relevante artikler, spesielt om demensomsorg.

2.3 Samarbeid og påvirkningsarbeid før offentlig høring i 2021/2022

Vi så tidlig at idrettsanleggene var underdimensjonert, og har ut fra det fått innspill fra [Klemetsrud Idrettslag](#) (KIL) til hva de ser som utfordringer nå og framtidig hvis planene blir fullført som planlagt. I vårt høringssvar i 2022 lagde vi en mulighetsskisse med forslag til endring og utvidelse av baneanlegget. Vi har også hatt dialog med dem om mulighetsskissene vi har laget som involverer idrettsanleggene.

Vi har gjort selvstendige valg av hvem vi har kontaktet for dialog rundt uklarheter i prosjektet, og har gjort selvstendige vurderinger av valg og prioriteringer for prosjektets bygg og anlegg. Vi har heller ikke avvist henvendelser fra noen som har ønsket støtte fra aksjonsgruppa i planprosessen. Årsaken til at vi har hatt samarbeid med KIL som det eneste idrettslaget på Mortensrud, er fordi vi har gjort selvstendige vurderinger av idrettsanleggene både for baneanlegg, hallidretter og klubbfasiliteter. Der mener vi at anlegg for noen idretter er godt ivaretatt ut fra deres behov, men anlegg for andre idretter er underdimensjonert ut fra behovet nå og på kort og lang sikt. Ut fra det har vi gjort prioriteringer i vårt påvirkningsarbeid og i hva vi tar opp i vårt høringssvar.

Før offentlig høring i 2021/2022 hadde vi dialogmøte med Plan Mortensrud, Søndre Nordstrand Rideklubb og representanter for lokale partigrupper i Ap og MDG. Vi har hatt dialog med representanter fra byrådet ved deres besøk Mortensrudfestivalen i 2021, dvs. byrådsleder, byutviklingsbyråd og idrettsbyråd, men har ikke hatt møte med noen av byrådspolitikerne. Møte er avholdt med daværende medlem i byutviklingsutvalget, Abdullah Alsabeehg. Vi har deltatt i FAU-møte på Mortensrud skole og har hatt dialog med FAU-leder og rektor ved Mortensrud skole før deltakelse i utdanningsutvalgsmøte i Bystyret, og var i deputasjon med FAU-leder i Utdanningsutvalget før høringen.

Aksjonsgruppe Mortensrud har hatt mange innlegg i åpne halvtimer i politiske møter i bydelen siden mars 2021. I tillegg har vi presentert våre endringsforslag og innspill i møte med representanter fra Mortensrudprosjektet.

2.4 Samarbeid og påvirkningsarbeid etter offentlig høring 2021/2022 og før 2. gangs offentlig ettersyn

I etterkant av gjennomført offentlig høring i 2021/2022 hadde Aksjonsgruppe Mortensrud møte med representanter for Mortensrudprosjektet/Oslobygg 21.06.22. Daglig leder i Klemetsrud IL deltok på møtet. I møtet gjennomgikk vi endringsforslag i høringssvaret vårt. Det skulle avholdes møte med KIL ifm. midlertidig anlegg, dette møtet ble avholdt. Det skulle også avholdes møte med Aksjonsgruppe Mortensrud og representant for Sykehjemsetaten ifm. våre endringsforslag for institusjonsbyggene i prosjektet. Dette møtet ble ikke avholdt.

Vi har hatt uformelle samtaler med idrettsbyråd i Mortensrud Festival i 2022, hvor vi ba om et møte med representanter for Mortensrud og byrådet i etterkant av gjennomført høring. Byråden ga uttrykk for at møtet skulle gjennomføres, men det skjedde ikke.

På nyåret i 2023 hadde leder i Aksjonsgruppe Mortensrud en kort uformell samtale med byrådslederen ifm. behov for møte om utbyggingene på Mortensrud. Det var ønskelig med et møte med representanter for Mortensrud og byrådet. Møte ble ikke gjennomført.

Aksjonsgruppe Mortensrud har jobbet i forhold til andre utbyggingsfelt på Mortensrud, hvor man ser de planene i sammenheng med Mortensrudprosjektet.

2.5 Innbyggerforslag om utbyggingsplaner på Mortensrud

Det er flere utbyggingsfelt på Mortensrud, og vi ser Mortensrudprosjektet med sosial infrastruktur i sammenheng med de andre utbyggingsfeltene. Med planlagt boligutbygging og økt innbyggertall er

det bekymringsfullt med planlagt sosial infrastruktur på Mortensrudprosjektet som vi mener er underdimensjonert.

Aksjonsgruppe Mortensrud har i samarbeid med andre aktører på Mortensrud utarbeidet fire innbyggerforslag: [«Sikre forsvarlig viltkorridor og bevar mer nærskog på felt 16 på Mortensrud»](#) (4), [«Det skal ikke bygges boliger på de kommunale tomtene langs E6 på Mortensrud»](#) (5), [«Det skal ikke bygges boliger på Felt 18 på Mortensrud»](#) (6) og [«Utbyggingsplanene på Mortensrud må ses i sammenheng og dekke områdets behov»](#) (7).

Noen endringsforslag i vårt høringssvar er knyttet til andre utbyggingsfelt, blant annet innspill fra Oslo politikammer og vårt arbeid for bevaring av nærskogområder på planlagte boligfelt. Informasjon og linker i tilknytning til dette finnes i innbyggerforslagene.

2.6 Habilitet

Ingen i Aksjonsgruppe Mortensrud eller deres familie som har utarbeidet høringssvaret, har medlemskap eller verv tilknyttet KIL eller andre interessegrupper som er framtidige brukere av prosjektområdets bygg eller anlegg. Vi har videreutviklet innspill til Mortensrudprosjektet ut fra opprinnelig høringssvar i 2021/2022, og etter gjennomført høring har det kommet til medlemmer i Aksjonsgruppe Mortensrud og i arbeidsgruppa som har tilknytning til Klemetsrud IL.

3 Oppsummering av endringsforslag

Aksjonsgruppe Mortensrud har jobbet ut fra sine hovedmål med hovedvekt på at Mortensrudprosjektet skal vise en tydelig prioritering av barn og unge.

Ut fra dette er endringsforslagene med fire hovedpunkter:

- Økt bane- og hallkapasitet for lokal idrett, og sikring av fortsatt forsvarlig drift av ridesenteret.
- Økte arealer til lokale behov i sykehjemsbygget som også gir mulighet for samvær på tvers av generasjoner.
- Skjerming av utearealene til ny Mortensrud skole.
- Ny gjennomgang av løsninger for sykehjem og omsorg+-boliger, hvor forsvarlig kvalitet for beboere sikres.

3.1 Økt bane- og hallkapasitet for lokal idrett, og sikring av fortsatt forsvarlig drift av ridesenteret

Aksjonsgruppe Mortensrud støtter [høringssvaret til Klemetsrud IL](#) (8). Vi har hele tiden hatt fokus på å finne løsninger for plassering av to 11er fotballbaner på Mortensrudprosjektets idrettsfelt, det er vårt viktigste endringsforslag i vårt høringssvar. I tillegg ønsker vi å øke hallkapasiteten i Flerbrukshallen. Ved forrige høring ble det foreslått endringer for å øke avsatt areal til BUA og sikre bedre klubbfasiliteter for KIL, og det er gjort endringer i planforslaget for å få til dette. Dette er minimumsløsninger, og ideelt burde man fått til enda bedre løsninger for BUA og felles klubbhusfasiliteter.

3.1.1 Økt banekapasitet til to 11er kunstgressbaner

Aksjonsgruppe Mortensruds primære endringsforslag for Mortensrudprosjektet er en endring i idrettsfeltet for å gi økt banekapasiteten til to 11er baner ved å plassere dem vertikalt inn mot

skogen. Dette er også foreslått i høringssvar fra Klemetsrud IL.

Det at den sentrale gangaksen er brutt ivaretar også behov for skjerming av skolens uteområder. Arealet som tas av skogen er lite, og bidrar til en åpning av skogen som kan vurderes å virke preventivt ift. sosial kontroll.

Noen aktivitetsanlegg for uorganisert aktivitet mistes ved denne roteringen og brytningen av den sentrale gangaksen. Selv om Mortensrudprosjektets areal er presset, er det andre mulige plasseringer på Mortensrud for disse aktivitetsanleggene.

3.1.2 Økt hallkapasitet

Aksjonsgruppe Mortensrud støtter foreslått løsning i KILs høringssvar med økt hallkapasitet i Flerbrukshallen ved å øke med en etasje.

3.1.3 Forsvarlig drift av Søndre Nordstrand Rideklubb

Aksjonsgruppe Mortensrud støtter høringssvar fra Søndre Nordstrand Rideklubb. Det er alt konsekvenser for driften av rideklubben og etter gjennomførte utbygginger på feltet vil konsekvensene bli enda større. Ved å anlegge en friidrettshall tett på Lofsrud gård med rideklubbarealer og cricketanlegg, gir det konsekvenser for gården og rideklubben. De foreslåtte endringsforslagene i rideklubbens høringssvar er absolutte minimumsløsninger, og det forventes at man gjør tiltak for å sikre en fortsatt forsvarlig drift av Søndre Nordstrand Rideklubb.

3.1.4 Økt areal til BUA

Ved forrige høring ble det understreket behovet for økte arealer for utlånssentralen BUA, som er spesielt viktig i vårt område. Det var avsatt for lite areal for utlånssentralen, og Aksjonsgruppe Mortensrud foreslo å øke arealet til minimum 100 m², men helst at det avsettes 150 m². Det må også sikres tilstrekkelig med lagerkapasitet for BUA. I nytt planforslag er arealet økt fra 40 m² til 80m². Det er et absolutt minimum, og ideelt bør arealet økes, og det må sikres lagerkapasitet.

3.1.5 Forbedrede klubbfasiliteter

Avsatte klubbfasiliteter for KIL var underdimensjonert ved forrige høring, og Aksjonsgruppe Mortensrud støttet foreslåtte løsninger i KILs høringssvar med forslag om flytting av garderober til en ekstra etasje i brakke ved fotballbanene. I nytt planforslag er disse endringene gjort, og klubbfasilitetene er noe forbedret.

Vi støtter KILs høringssvar med ønske om et stort og felles klubbhus. Hvordan dette skal løses har vi ikke sett på.

3.1.6 Sikre dialog med lokale idrettslag og vurdere økning og/eller omdisponering av arealer

Aksjonsgruppe Mortensrud er kjent med at man ikke har hatt tilstrekkelig dialog med lokale idrettslag i forhold til behov for baneanlegg, hallflater og fasiliteter for idrettsaktivitet og klubbdrift. Spesielt dårlig har dialogen vært i planleggingen av flerbrukshallen, som har gitt sterkt underdimensjonerte løsninger. Det har etter den offentlige høringen ikke vært dialog for å forbedre

tilbudet til lokal idrett. Arealene i flerbrukshallen er fortsatt underdimensjonert, det er behov for økt hallkapasitet, hvor en ekstra etasje bygges.

Det etterlyses behov for reell dialog med idrettslagene for å få tilstrekkelig arealer for eksisterende idretter så det kan være en fortsatt og framtidig forsvarlig drift. Vi er kjent med at prosjektet og etater jobber ut fra «bestilling», og det må forventes at ansvarlige politikere involverer seg for å få til gode og forsvarlige løsninger for framtiden.

3.2 Midlertidige anlegg og anleggsperioden

I anleggsperioden skal midlertidige anlegg sikres for landhockey, fotball med klubbfasiliteter og tilbud til fritidsklubb for ungdom.

3.2.1 Kapasitet for fotball i anleggsperioden

Aksjonsgruppe Mortensrud deler KILs bekymring for fotballbanekapasiteten i anleggsperioden. For å sikre tilstrekkelig kapasitet må det gjøres utbedringer på banedekket på Klemetsrud idrettsfelt og sikre en gratis skyttelbuss til og fra Klemetsrud, i tråd med KILs høringssvar. Det har ikke skjedd noe i forhold til dette etter den offentlige høringen. Det bekymrer oss sterkt, og vi forventer at det umiddelbar skjer en dialog og iverksettes tiltak for å sikre en forsvarlig kapasitet for fotball i anleggsperioden.

3.2.2 Kapasitet for hallidretter i anleggsperioden

Når plashallen rives vil det bli kritisk mangel på hallflater for alle hallidrettene. Det må finnes løsninger for dette. En løsning er anleggelse av en midlertidig hallflate på Mortensrud, eksempelvis på Felt 18, ved hjelp av flytting og gjenbruk av plashallens konstruksjon og gjøre nødvendige investeringer. Dette ble tatt opp ved den offentlige høringen, og dette er ikke sikret. Det forventes umiddelbar dialog for å finne løsninger for dette. Ellers vil det få store konsekvenser for idrettstilbudet på Mortensrud i anleggsperioden.

3.2.3 Klubbfasiliteter i anleggsperioden

Aksjonsgruppe Mortensrud forutsetter at det også er planlagt for midlertidig klubblokale for MASK i anleggsperioden i tillegg til midlertidig klubblokale for KIL og fritidsklubb. Vi er kjent med at det er behov for økt garderobeanlegg i anleggsperioden som sikrer et tilbud både for fotball og landhockey. Det er ikke tilstrekkelig dimensjonert, og det vil være en uholdbar situasjon for idrettslagene å måtte kjempe om den planlagte garderobekapasiteten i det midlertidige anlegget.

3.3 Økte arealer for lokale behov i sykehjemsbygget

Ved forrige offentlige høring foreslo vi endringer for Felt 10, med flytting av sykehjem og omsorg+ som primært forslag og flytting av omsorg+ som sekundært forslag.

I dette høringsforslaget foreslår vi en mindre drastisk endring for Felt 10, ved at en etasje i sykehjemsbygget settes av til lokale behov. Dette vil gi færre sykehjemsplasser, men vil gi større arealer for lokale behov. Dette kan samlokaliseres med eksempelvis dagsenter for demente, og kan bidra til å styrke samværet mellom generasjoner, som er noe av tanken bak Generasjonstunet.

3.4 Skjerming av utearealene til ny Mortensrud skole

I dialog med FAU-leder og rektor på Mortensrud skole før forrige offentlige høring ble det uttrykt bekymring for manglende skjerming av skolens uteområder. Den samme bekymringen kom fram i deltakelse på FAU-møte på Mortensrud skole. Problemstillingen er også tatt opp i digital deputasjon i Utdanningsutvalget i Bystyret 12.01.2022. I etterkant ble saken behandlet i Bystyret, og vedtak ble gjort om at byrådet skulle gå i dialog med Mortensrud skole om saken. Vi er ikke kjent med at slik dialog har skjedd etter den offentlige høringen, og ingen endringer i planforslaget er gjort for å sikre skjerming av utearealene for ny Mortensrud skole.

Aksjonsgruppe Mortensrud mener den sentrale gangveien, kalt gangaksen i det sentrale gangstrøket, ikke bør gå gjennom skolegården til Mortensrud skole. Dette er meget uheldig, og en alternativ gangvei i ytterkant av skolegårdsparken bør brukes i skoletiden. Skolens uteområde bør skjermes både mot gangaksen, gangvei mellom bypark og skolegårdspark og spesielt mot Lofsrudveien.

Aksjonsgruppe Mortensruds forslag om endring av baneanleggene, vil bidra til å bryte den sentrale gangaksen, ved at en ny gang- og sykkelvei må anlegges i ytterkant av skolegårdsparken og ved kunstgressbanene, for å gå ned til planlagt gangvei med aktivitetsanlegg ved landhockeybanen. Dette vil også gi fordeler for skolen, hvor skolegårdens areal ikke vil brukes i så stor grad til en gang- og sykkelvei gjennom planområdet.

3.5 Ny gjennomgang av løsninger for sykehjem og omsorg+-boliger, hvor forsvarlig kvalitet for beboere sikres

Aksjonsgruppe Mortensrud ser fortsatt med bekymring på bokvaliteten for beboerne i sykehjemmet med valgte løsninger for beboerrommene. Den samme bekymringen uttrykkes av PBE både for sykehjemmet og for omsorg+-boligene. Fortsatt mangler skjermete uteområder for sykehjemmet, selv om omsorg+-boligene har fått noe mer skjermete uteområder i det nye planforslaget.

Vi mener planene for både sykehjem og omsorg+ bør gås gjennom på nytt for å sikre bedre bokvalitet. Dette kan gjøres i sammenheng med å sikre en etasje for lokale behov i sykehjemsbygget. Aksjonsgruppe Mortensrud mener fortsatt at valgt beliggenhet for sykehjem og omsorg+ ikke er ønskelig på Felt 10. En ny gjennomgang kan gi en løsning med kun omsorg+-boliger i Generasjonstunet, men dette krever involvering fra ansvarlige politikere.

4 Arealdisponering og prioriteringer på Mortensrudprosjektet

Mortensrudprosjektet er plassert på en sentralt beliggende kommunal tomt hvor føringer for tomten kan leses i [Planprogram for Mortensrud](#) vedtatt i Bystyret 05.09.2018 og [Mortensrud Veiledende plan for offentlige rom \(VPOR\)](#).

4.1 Bygg og anlegg som la beslag på store arealer tidlig i prosessen

Mortensrudprosjektet har svært mange bygg og anlegg plassert på den kommunale tomten. Man kan forholde seg til det på to måter: med bekymring eller entusiasme.

Lokalbefolkningen er svært bekymret for at områdets utfordringer og behov ikke er ivaretatt av utbyggingsprosjektet, som blir kommunisert fra politikere å være en stor satsing på Mortensrud. Men her er idrettsanlegg for lokal breddeidrett underdimensjonert, både for bane- og hallidretter. Det kan gi store konsekvenser for idrettslagene med å måtte nedprioritere aktivitet og stoppe satsinger på aktivitet for barn og unge som er gjort de siste årene. Dette er meget bekymringsfullt og helt uakseptabelt!

Videre er lokalbefolkningen lei seg for at det ikke ble mulighet for svømmehall på Mortensrud, selv om det var innplassert mellom skole og omsorgsbygg. Det ble strøket av Byrådet ved utdanningsbyråd og byutviklingsbyråd 25.02.2020 uten politisk behandling i Bystyret. Det skapte sjokk, frustrasjon og sinne i lokalbefolkningen, det ble raskt organisert underskriftskampanje med behandling i Bystyret. Men håpet var ute. Det bekymrer oss som lokalbefolkning og aksjonsgruppe at man ikke har gitt signaler om at Mortensrud vil prioriteres senere for svømmehall. Siste gang svømmehall ble nevnt i dialog mellom sentrale politikere og lokalbefolkning var på folkemøtet på Mortensrud torg 21.10.2021 hvor byrådslederen uttrykte: «*svømmehall får dere ikke*».

Mortensrud har store levekårsutfordringer og dessverre har det skjedd en negativ utvikling i deler av ungdomsmiljøet. Det burde gitt en satsing på aktivitetstilbud og væresteder for ungdom i alle aldre, men det er ikke tilfellet. Riktignok er det funnet plass til en fritidsklubb i samlokalisering med biblioteket, men dette er underdimensjonert i forhold til å ivareta væresteder og tilbud for ung ungdom, eldre ungdom og unge voksne. Det bekymrer oss!

Mortensrud skole ligger sentralt plassert i et boligområde med småbygg som gir et trygt skolemiljø. Skolen har en elevgruppe hvor mange har ekstra behov, og det er stor søkning til naboskolen Stenbråten skole. Bygningsmassen er slitt, så Utdanningsetaten og Undervisningsbygg konkluderte tidlig med at skolens bygg skulle «tas ut» og ny skole bygges på Mortensrudprosjektet. Med en utforming som en firetrinnskole med kapasitet på 840 elever, med et bygg på fire etasjer og uteområder uten skjerming, hvor skolegården og skolegårdsparken er delt av en sentral gangakse. Det bekymrer både skolens ledelse, skolens ansatte, skolens FAU og skolens foreldregruppe. Og det bekymrer aksjonsgruppas medlemmer som er pedagoger fra barnehage og skole. Bekymrer gjør også skolebyggets løsninger med sentrale garderobeanlegg, trange ganger/korridorer og få grupperom. Selvsagt krever også den sentralt plasserte skolen store arealer av Mortensrudprosjektet.

Oslo kommune har i flere år solgt unna kommunale tomter, det har tidligere gitt kommunen økt likviditet. Men konsekvensen er tomtmangel til sosial infrastruktur. Det blir kamp om kommunale tomtearealer. Oslo by og Oslo kommune trenger sykehjem og omsorg+-boliger og Oslo by trenger flere boliger. Utbyggingsklare tomter på Mortensrud er avsatt til boliger, mange nye boliger, mange i blokker, som gir et økt innbyggertall. Tidlig falt valget på Felt 10 på Mortensrudprosjekt-tomta som plassering for bygging av sykehjem og omsorg+-boliger i bydelen.

Oslo by, Oslo kommune og nasjonen Norge trenger nasjonalanlegg for cricket. Helt i startfasen av planprosessen ble det vedtatt i en byrådssak (149/13) framtidig bygging av en cricketbane med nasjonale mål lagt til Mortensrud. En del av Mortensrudprosjekt-tomta var bred og fin, akkurat passe for et nasjonalanlegg for cricket. Så ble det huket av i Oslos behovsplan for idrett.

Oslo kommune trengte flere friidrettshaller, og dyktige folk med engasjement så til Mortensrud. Her var det et utbyggingsområde på en kommunal tomt. Et perfekt sted for friidrettshall, riktignok ikke en fullskalahal, men likevel. Den kom inn i Planprogram for Mortensrud plassert på Felt 14, men noen fant raskt ut at den kunne få plass på den kommunale tomte for Mortensrudprosjektet. Så fint – da kunne friidrettshall også hukes av i Oslos behovsplan for idrett.

Ja, da var vel alt på plass? Det var skog, en gård med ridesenter, et nasjonalanlegg for cricket, en regional friidrettshall og ny skole. Med ny skole kunne man få sambruk med flerbrukshall og kanskje også en kulturstasjon. Sykehjem, omsorg+, bibliotek og fritidsklubb. Noen rom til frivillighet. Da var alt på plass.

4.2 Konsekvensen av tidlig arealdisponering ble alt for lite areal for baneidretten

Men det var visst ikke det. Baneanleggene var ikke på plass og nå var gode råd dyre. Syd lå cricketanlegg og friidrettshall, nord lå skole med flerbrukshall, sykehjem, omsorg+, bibliotek og fritidsklubb. Øst ligger skogen med fine trær og knauser – de må ikke røres! Og vest ligger Lofsrudveien – den kan jo selvsagt ikke flyttes. Det ble akkurat plass til en landhockeybane, en 11er bane og så ble det en liten 7er bane.

Plankart for Mortensrudprosjektet til offentlig høring i 2021/2022. Med cricketbane og friidrettshall i sør, generasjonstun med skole og flerbrukshall i nord, skogen i øst og Lofsrudveien i vest – så ble det for lite arealer igjen for baneanlegg for breddeidretten med fotballbaner og landhockeybane. Baneidretten tapte fra starten.

«Det må de være fornøyd med», sa kanskje alle, «nå blir Mortensrud satset på!» De glemte visst at det meste av tomta alt var avsatt til andre formål utenfor bydelen. Idrettslaget ble veldig bekymret og det er vi som aksjonsgruppe også.

Men det går an å se på arealdisponeringen og løsningene for Mortensrudprosjektet på to måter: Med bekymring eller med entusiasme. Vi skjønte det da vi kunne lese uttalelsen på Oslo kommunes sider da [Mortensrudprosjektet ble presentert](#) på slutten av høringsperioden før den offentlige høringen i 2021/2022. For der var det mer entusiasme: «Kommunen har aldri planlagt for så mange aktiviteter sammen på et område. Det er veldig spennende! Det sentrale gangstrøket og alle aktivitetene og byrommene i tilknytning til dette vil gi så mange nye steder å møtes for å henge eller gjøre ting sammen.»

Vi klarer ikke som en seriøs aksjonsgruppe å vise entusiasme for prosjektet. Vi klarer ikke å se på dette som spennende og som en satsing på området vårt. Vi er rett og slett alvorlig bekymret, og derfor kommer vi med endringsforslag. Så forventer vi at politikere, etater og prosjekt klarer å legge bort entusiasmen og begeistringen, og faktisk lytte til den bekymringen og advarslene vi gir uttrykk for om dette prosjektet blir gjennomført uten endringer.

4.3 Lokalt engasjement og lokale innspill ble ikke hørt

Forut for politisk behandling var det en planprosess som engasjerte lokalbefolkningen. Likevel ble deres innspill i liten grad hørt, det er grunn til å lese referat fra [Folkemøte om Mortensruds fremtid](#) som ble arrangert 28.10.2015 (9) som ligger i saksinnsynet til Planprogram for Mortensrud. Det er et gjenhør av mange argumenter vi som aksjonsgruppe har kommet med det siste året. Det er alt sagt fra før. Men i 2015. Ønsket om en annen plassering av sykehjem, fokus på lokale behov for idrettsanlegg og møteplasser. Skepsis til bygging av ny skole på tomten istedenfor å rehabilitere den på nåværende tomt. Referatet med innspill ble sendt inn som høringssvar til høringen for Planprogram for Mortensrud. Det ble ikke lyttet til.

I forbindelse med Planprogram for Mortensrud og høringsrunde uttrykte KIL stor bekymring for avsatt baneanlegg på idrettsfeltet med en 7er og en 11er bane. De ble beroliget av uttalelser om at dette var første utkast, senere ville det bli endring. Men det ble det ikke. Realitetene gikk opp for lokalbefolkningen, og kanskje også for politikere, bestillere og prosjekt, i forhold til hvor mye det var plass til på prosjektets tilgjengelige arealer. Og KIL fikk beskjed om at det var ikke rom for to 11er fotballbaner. I møte med tidligere idrettsbyråd uttrykte hun bekymring. Det ble undersøkt, men det var ikke mulig å få det til. Eneste mulighet var å få på plass en 11er bane på Mortensrud skole-tomta når den en gang ble fraflyttet, eller på Felt 14 ved E6 (der friidrettshallen egentlig skulle plasseres) eller på Klemetsrud idrettsfelt. Det står å lese i prosjektdokumentene. Og når vi som lokalbefolkning uttrykker bekymring for underdimensjonerte idrettsanlegg avfeies det med at «dere må være fornøyde med det dere får, vi satser på Mortensrud». Omtrent de ordene svarte byrådslederen på folkemøtet høsten 2021 da han fikk kritiske spørsmål.

4.4 Manglende involvering av idrettslagene ga underdimensjonert hallkapasitet

Vi har i lengre tid uttrykt bekymring for manglende hallkapasitet. Den skal ivaretas av flerbrukshallen. Den etterlengtede flerbrukshallen. Det var faktisk en folkeaksjon for flerbrukshall høsten 2015 på folkemøtet. Da flerbrukshallen samtidig ble gymsal for den nye skolen, så man ikke grunn til å involvere idrettslagene i planene. Kanskje fordi man visste at prosjektet ikke kunne ivareta behovene for hallidrett og klubblokaler. Uansett, idrettslagene ble ikke involvert. De fikk heller ikke se plantegningene underveis i prosjekteringen, så de kunne varsle om underdimensjoneringen.

4.5 Bystyrevedtak om at byrådet skal sikre at idrettsanleggene er tilpasset idrettens behov

Mortensrud er et levekårsutsatt område, men likevel satses det fra lokalmiljøet ut fra de forutsetningene og anleggene vi har. En beskjeden liten BUA har vokst. Idrettslagene har satset for å gi barn og unge gode aktivitetstilbud. Men verken politisk ansvarlige eller prosjektorganisasjon som skal ivareta reell medvirkning og involvering har klart å høre med idrettslagene om idrettsfeltene er riktig dimensjonert ut fra dagens aktivitet. I punkt 6 i Bystyrevedtaket knyttet til vedtak av Planprogram for Mortensrud står det: «Bystyret ber byrådet ha en tett dialog med idrettskretsen for å sikre at idrettsanleggene på Mortensrud er tilpasset idrettens behov.»

6. Bystyret ber byrådet ha en tett dialog med idrettskretsen for å sikre at idrettsanleggene på Mortensrud er tilpasset idrettens behov.
--

Klart og tydelig. Men har det skjedd? Det kan vel ikke ha skjedd når idrettsanleggene og klubbfasiliteter for den lokale breddeidretten er så underdimensjonert.

Men noe har man ivaretatt underveis i prosjekteringen, som å sikre bedre dekke på landhockeybanen. Riktignok fører det til at Mortensrud ikke har areal for skøytebane. Nåværende idrettsbyråd har uttrykt bekymring, men håper det kan bli et skøyte tilbud i Byparken. Og noe positivt er det: Idrettslagene er tatt med i planleggingen av det midlertidige anlegget som skal anlegges i byggeperioden.

Til nå mener vi at lokalbefolkningen og lokale interessenter ikke er hørt. Da håper vi at vi blir hørt nå når høringen er. For dette er siste sjanse.

4.6 Hva har skjedd siden den offentlige høringen i 2022?

Det ovenstående skrev vi i vårt høringssvar i 2022. Etter det har man gjort noen endringer i friidrettshallen for å møte innsigelser fra Byantikvaren. Det er gjort noen små endringer i Flerbrukshallen, ved å bygge på en etasje i servicebygget til baneanlegget for fotball. Dermed fikk

man noen større arealer til BUA og klubbfasiliteter for KIL. Oslobygg og PBE har diskutert endringer for sykehjem og omsorg+. Sykehjemsbygget er blitt to etasjer lavere, men de tapte sykehjemsplassene skulle tas igjen ved å planlegge en utvidelse av bygget mot skolen. Og til slutt har skolen fått et saltak for å speile takene på Lofsrud skole og Mortensrud kirke.

Det som derimot på ingen måte er gjort noe med er i forhold til uttrykt bekymring for underkapasitet for lokal idrett for bane- og hallidrettene. Her er ingenting gjort, og ingen dialog har skjedd. Det man argumenterer med, er at man kan bygge en 11er bane et annet sted på Mortensrud, som er et useriøst forslag. Man har ikke gjort tiltak i forhold til Klemetsrud idrettsfelt eller sikret hall i byggeperioden når plasthallen rives. Man argumenterer med at det er flott med aktivitetsanlegg for uorganisert aktivitet, nærmest som om barn og ungdom skal slutte med organisert aktivitet, og heller bruke de små aktivitetsanleggene langs den sentrale gangaksen. Mener man dette seriøst? Man har fortsatt for lite areal for frivillighet, selv om man argumenterer for sambruk. Heller ikke her har man hatt noen dialog.

Og til slutt, ingen dialog med Mortensrud skole om løsninger for den nye skolen. Blir den nye skolen en god løsning for elever og ansatte, eller er løsningen valgt for å sikre sambruksløsninger med Kulturskole og en rimeligere finansiering av en idrettshall?

Vi er klar over at planprosesser har en arbeidsform som er komplisert. Politikere gir en bestilling til et prosjekt, og i planperioden er ansvarlige politikere fraværende. Dermed vil ingen ta ansvar når det viser seg at vedtatte planer ikke svarer på de behovene og utfordringene et område har. Heller ikke når det er et levekårsutsatt område som Mortensrud er.

Etater og prosjekt forholder seg til «bestillingen». Ansvarlige politikere er livredde for forandringer, for det gir forsinkelser. Så ingen tar ansvar, og årene går.

Vi på Mortensrud har på ingen måte blitt tatt på alvor, og nå er det siste sjanse. Vi forventer at vi nå blir hørt, og at noen skjærer gjennom, så dette blir et løft for Mortensrud, og ikke et skandaleprosjekt. Da må først og fremst ansvarlige politikere ta ansvar, og politikere, etater og prosjekt må snarest gå i dialog med lokalbefolkningen på Mortensrud, ved idrettslag, frivillighet, skole og andre miljøer. Det forventer vi!

5 Økt bane- og hallkapasitet for lokal idrett, og sikring av fortsatt drift av ridesenteret

Aksjonsgruppe Mortensrud støtter høringssvaret til Klemetsrud IL i sin helhet. Vi har hele tiden hatt fokus på å finne løsninger for plassering av to 11er fotballbaner på idrettsfeltet på Mortensrudprosjektet. Det foreslo vi til offentlig høring i 2021/2022, og vi foreslår det også til denne høringen. I tillegg ønsker vi å øke hallkapasiteten i Flerbrukshallen. Etter forrige høring er klubbfasiliteter til KIL forbedret og arealene til BUA økt, og det ser vi på som en minimumsløsning.

Det forutsettes at alle, både i etater og politikere, umiddelbart går i dialog med idrettslagene for å sikre at idrettsanleggene, både bane- og hallanlegg, er forsvarlige ut fra idrettslagenes behov.

I Vedlegg 3 Synliggjøring av konsekvens av arealdisponeringen på Felt 12 har vi ønsket å synliggjøre hvilke konsekvenser det ga ved tidlige føringer for plassering av eksempelvis cricketanlegg og friidrettshall. Det ga konsekvenser for spesielt baneanleggene, siden det også var lagt føringer nord på feltet med sykehjem, omsorgsboliger og ny skole. Dette ønsker vi å synliggjøre.

5.1 Økt banekapasitet med to 11er kunstgressbaner

Vi foreslår å øke banekapasiteten til to 11er baner ved å plassere dem vertikalt inn mot skogen. Det samme foreslår KIL i sitt høringssvar.

Vi har beholdt driftsbygget som planlagt, men ikke tegnet inn forslag til plassering av publikumstribuner. Det kan med fordel få plass inn mot skogen.

Konsekvensen ved endringsforslaget er at det tas noe skogsareal til baneanleggene. I tillegg legges banene over den sentrale gangaksen. Dermed må ny gang- og sykkelvei planlegges i skogsområdet. Dette kan oppfattes som en negativ konsekvens, men vi ser dette i sammenheng med behov for skjerming av skolens uteområde.

Ved at den sentrale gangaksen brytes, og en gang- og sykkelvei plasseres mellom byparken og skolegårdsparken, og fortsetter i skogen ved baneanlegget, vil det gi mange fordeler. Skolen slipper «trafikk» gjennom skolens uteområde i skoletiden, og man oppnår en åpning av skogen. Det kan vurderes å virke preventivt ift sosial kontroll av et område som kan få utfordringer med kriminell aktivitet. Vi viser til innspill fra Oslo politikammer, både i forhold til dette utbyggingsfeltet hvor de ønsket sosial kontroll i skogsområdene, og ellers for utbyggingsfeltene på Mortensrud.

Dette er ingen ideell løsning, men den eneste løsningen for å øke banekapasiteten til et forsvarlig nivå, uten å fjerne andre bygg eller anlegg fra Mortensrudprosjektet. Slik vi har oppfattet det, er alle innforstått med at banekapasiteten i Mortensrudområdet vil bli underdimensjonert, men man har ikke tatt konsekvens av dette.

Det eneste argumentet vi har hørt er at skogen og den sentrale gangaksen vil berøres, og at man mister noen aktivitetsanlegg for uorganisert aktivitet. Det har blitt hevdet at man kan bygge en 11er kunstgressbane et annet sted på Mortensrud, men det ser vi ingen realisme i.

Prosjektorganisasjonen og PBE problematiserer at aktivitetsanlegg vil mistes hvis den sentrale gangaksen brytes. Konsekvensen for aktivitetsanleggene vil kun påvirke de anleggene som ligger ved de planlagte 7er og 11er kunstgressbanene, mens aktivitetsanleggene ved landhockeybanen ikke vil påvirkes.

Vi mener alle utbyggingsfelt på Mortensrud må ses i sammenheng, og det er store muligheter for å kunne plassere aktivitetsanlegg andre steder. Slik vi ser planene, dreier dette seg om mindre aktivitetsanlegg, som med fordel kan plasseres på torget på Mortensrud som skal videreutvikles, på arealet ved torget langs t-banen, på utbyggingsfelt for boliger eller andre steder i området. Oslo Politikammer har i sitt innspill til Felt 16 pekt på viktigheten av aktivitetsanlegg i nye boligområder.

Så vi ser ikke dette som et problem, men heller en mulighet for å få anlegg for uorganisert aktivitet for barn og unge spredd rundt på Mortensrud.

En utvidelse av banekapasiteten på Mortensrud idrettsfelt er ikke viktig kun for fotballen sin del. Oslo idrettskrets har foreslått sambruksløsninger for baneidrettene. Det er ingen optimal og ønskelig løsning. Alle idrettslagene har stor aktivitet og det bør være kapasitet for fortsatt vekst.

Det er viktig for alle baneidrettene at fotballbanekapasiteten er dimensjonert til to 11er baner. Foreslått baneanlegg kan gi store konsekvenser for muligheten for å kunne tilby fotballtilbud til barn, unge og voksne.

Baneanlegg er ikke kun for den organiserte idretten. Fotballbaner er viktig også for unge som ønsker å spille uorganisert løkkefotball. Det er potensiale for å få ungdom til å holde på med idrett, både organisert, men også mer eller mindre uorganisert, hvis man har nok baneanlegg. Den investeringen man gjør i økt banekapasitet og godtar endringer i prosjektet ved å ta arealer fra gangaksen og skogen vil man få mye igjen for i forebyggende arbeid for spesielt ungdom.

5.2 Økt hallkapasitet

Aksjonsgruppe Mortensrud støtter foreslått løsning i KILs høringssvar med økt hallkapasitet i Flerbrukshallen ved å øke med en etasje. Vi går ikke inn på løsninger for det i vårt høringssvar, siden KIL er konkrete både ift. informasjon om hallidrettens anleggsbehov med spesifikasjoner for hver hallidretts arealer og fasiliteter.

Det er problematisk at flerbrukshallen er planlagt fram til høringen uten reell medvirkning fra idrettslagene. Vi har tre idrettslag på Mortensrud: KIL, MASK og Troll Karateklubb som alle har behov for hallflater for idretter som de organiserer aktivitet i.

Idrettslagene har ambisjoner om økt vekst, og det er kritisk for framtidig aktivitet at hallidrettene ikke er bedre ivaretatt i prosjektet.

5.3 Økt areal til BUA

Utlånssentralen BUA er spesielt viktig i vårt område, det bidrar til sosial utjamning, tilgang på utstyr til ulike idretter og friluftsliv. Det er i tillegg bærekraftig, og det er veldig positivt for barn og unge å få en mulighet for å prøve ut ulike idretter uten å investere i utstyr.

Det var ved forrige høring avsatt alt for lite areal for utlånssentralen, og Aksjonsgruppe Mortensrud foreslo å øke arealet til minimum 100 m², men helst at det avsettes 150 m². Det må også sikres tilstrekkelig med lagerkapasitet for BUA og det må være arealer for fortsatt vekst.

BUAs areal er økt i nytt planforslag til 80 m², men vi mener fortsatt det er for lite.

5.4 Forbedrede klubbfasiliteter

Avsatte klubbfasiliteter for KIL var ved forrige høring underdimensjonert, og Aksjonsgruppe Mortensrud støttet foreslåtte løsninger i KILs høringssvar ved flytting av garderober til en ekstra etasje i driftsbygg ved fotballbanene, evt. at det bygges to driftsbygg hvis banekapasiteten utvides.

Det er gjort endringer i driftsbygget som har gitt større arealer for klubblokaler for KIL.

Vi støtter KILs høringssvar i forhold til at en ideell løsning for klubbfasiliteter hadde vært å ha et stort felles klubbhus.

Det er viktig at klubbfasiliteter er store nok til både daglig drift av klubben, både som arbeidsplass, for ledere, frivillige, og også kan gi en samlingsplass for medlemmene med avslutninger, møter og annet. For å ha en rasjonell drift av en klubbs aktivitet bør man ha samlokalisering.

5.5 Sikre dialog med lokale idrettsklubber og vurdere omdisponering av arealer

Aksjonsgruppe Mortensrud er kjent med at man ikke har hatt tilstrekkelig med dialog med lokale idrettsklubber i forhold til behov for baneanlegg, hallflater og fasiliteter for drift av klubben og aktivitet i klubben. Spesielt dårlig har dialogen vært i planleggingen av flerbrukshallen, som har gitt løsninger som er sterkt underdimensjonert.

Alle endringer og løsninger må skje i tett dialog med idrettslagene. Dette har ikke vært ivarettatt i planprosessen, verken fra prosjektet eller fra politisk hold. Det synes vi er svært kritikkverdig.

6 Midlertidige anlegg og anleggsperioden

I anleggsperioden skal midlertidige anlegg sikres for landhockey, fotball med klubbfasiliteter og tilbud til fritidsklubb for ungdom. Framdriften for å få på plass midlertidige anlegg utover prosjektets løsninger er viktig, ellers kan det få store konsekvenser for aktivitet i idrettslagene med fare for frafall av medlemmer.

6.1 Kapasitet for fotball i anleggsperioden

Aksjonsgruppe Mortensrud deler KILs bekymring for fotballbanekapasiteten i anleggsperioden. For å sikre tilstrekkelig kapasitet må det gjøres utbedringer på banedekket på Klemetsrud idrettsfelt og sikre en gratis skyttelbuss til og fra Klemetsrud, i tråd med KILs høringssvar.

Dette ble tatt opp ved forrige høring, og ingenting har skjedd.

Nå må det umiddelbart settes i gang en sikring av tilstrekkelig baneanlegg, ved å utvikle banen på Klemetsrud idrettsfelt til en 11er kunstgressbane.

6.2 Kapasitet for hallidretter i anleggsperioden

Når plathallen rives vil det bli kritisk mangel på hallflater for alle hallidrettene. Det må finnes løsninger for dette. En løsning er anleggelse av en midlertidig hallflate på Mortensrud. KIL har undersøkt muligheten for flytting av plathallen. Noe kan gjenbrukes og noe må investeres for å få til en flytting. Tomtearealer for plassering av en midlertidig hall må også finnes, her må kommune og bydel ta nødvendig initiativ. Felt 18 er en mulighet. Det er også mulig å gå i dialog med OBOS som har uttrykt vilje til å gi noe til lokalmiljøet, både i form av anleggelse av noe midlertidig eller i ren økonomisk støtte. Dette bør også kommune og bydel bidra til. Alternativt må man sikre en løsning for tilgang til hallflater for hallidrettene et annet sted med tilbud om gratis skyttelbuss.

Etter gjennomført høring har man ikke gjort noen tiltak fra Oslo kommune for å sikre en forsvarlig hallkapasitet i anleggsperioden. Vi kjenner til at KIL har vært i dialog med OBOS, men det ga ingen løsning. Vi forventer at man umiddelbart iversetter tiltak for å sikre et forsvarlig halltilbud i anleggsperioden.

6.3 Klubbfasiliteter og garderobe for landhockey

Aksjonsgruppe Mortensrud går ut fra at det er en brakkeløsning ved landhockeybanen som kan fungere som et midlertidig klubblokale for MASK i anleggsperioden. Hvis ikke, må det planlegges for et midlertidig klubblokale i tillegg til det midlertidige klubblokalet for KIL i anleggsperioden.

Vi er kjent med at garderobekapasiteten i det midlertidige anlegget er underdimensjonert, og det må sikres garderobetilbud for både fotball og landhockey.

6.4 Forsvarlig fortsatt drift av Søndre Nordstrand Rideklubb

Aksjonsgruppe Mortensrud støtter høringssvaret til Søndre Nordstrand Rideklubb. De har i sitt høringssvar pekt på store konsekvenser nå alt i byggeperioden, og hvis planene blir realisert vil det gi ytterligere konsekvenser for fortsatt drift av rideklubben.

Vi har stor forståelse for frustrasjonen av at en rideklubb med årelangt tilbud for barn og unge blir påført negative konsekvenser for driften, ved at en ny friidrettshall og cricketbane skal bygges.

Vi forventer at man umiddelbart går i dialog med Søndre Nordstrand Rideklubb for å finne best mulig kompenserende løsninger, for å ivareta tilbudet og ikke minst hensynet til hestene på feltet. De har

opplevd å ikke bli hørt, fordi de kompenserende løsningene vil måtte løses utenfor selve feltet til Mortensrudprosjektet. Eksempelvis ved erstatningsareal på Felt 14 for paddocker eller anleggelse av støyskjerm mot E6. Det er en selvfølge at de som rammes negativt ved bygging av et nytt anlegg kompenseres, og at dialog skjer med de som rammes, for å finne best mulig løsninger og erstatninger.

I motsatt fall, må man revurdere planene for friidrettshallen og cricketbanen, og se det i forhold til de negative konsekvensene planene får for Lofsrud gård og Søndre Nordstrand Rideklubb.

7 Alternativ løsning for underdimensjonert baneanlegg på Mortensrud hvis ingen endringer i prosjektet gjennomføres

Vi har foreslått en realistisk løsning ved å få to 11er kunstgressbaner på Mortensrudprosjektets idrettsfelt, som alle er enig om er nødvendig kapasitet for idrettstilbudet på Mortensrud.

Hvis man ikke har vilje og evne til å gjennomføre en slik endring, når eneste konsekvens er noe tapt skogsareal, noen meter brutt sentral gangakse og behov for flytting av deler av det planlagte aktivitetsanlegget, må man gå mer drastisk til verks for å få et forsvarlig idrettsanlegg på Mortensrud.

Den løsningen man kan gjennomføre, er å la den midlertidige 11er kunstgressbanen bli liggende når byggeperioden er over. I så fall må kunstgressdekket utbedres, siden det er meget slitt. Man kan komme i en situasjon hvor kommuneøkonomien ikke kan forsvare å prioritere en rask bygging av cricketbane og friidrettshall på Mortensrud.

Isteden kan man la 11er kunstgressbanen bli liggende, gjerne sammen med midlertidige bygg for garderobe- og klubbanlegg og lokaler for friidrettsklubb.

Ved å bygge den planlagte 7er og 11er kunstgressbanen med flerbrukshall, vil man oppnå et forsvarlig baneanlegg.

Det vil gi konsekvenser for den planlagte cricketbanen og friidrettshallen, men da prioriterer man idrettsanlegg for lokalt idrettstilbud for barn og unge. I så fall må man bygge en treningspitch og bruke de midlertidige klubbanleggene som kompensasjon og en langvarig løsning.

Dette er også en realistisk løsning, som ikke vil forsinke prosjektets gjennomføring. Vi mener at man har et ansvar først og fremst for å sikre forsvarlighet for lokal breddeidrett for barn og unge. Man må erkjenne at den planlagte friidrettshallen ikke er vedtatt i Planprogram for Mortensrud, men var plassert på Felt 14, og plasseringen av friidrettshallen har i tillegg gitt negative konsekvenser for Lofsrud gård og Søndre Nordstrand Rideklubb.

8 Kompensering for manglende banekapasitet på idrettsfeltet

Vi har som aksjonsgruppe forsøkt å komme med en realistisk mulighetsskisse for å oppnå økt banekapasitet. Dette må tas tak i snarest, det er mulig å få til uten forsinkelse hvis alle nå trekker sammen.

Det har også vært utredet alternativer for baneanlegg utenfor Mortensrudprosjektet. Vi har sett dokumenter for utredning av alternativer og det er klart at Klemetsrud idrettsfelt framstår som eneste realistiske løsning.

Det forventes også her at politisk ansvarlige og aktuelle etater går i dialog med KIL om mulige løsninger. Det som er ønskelig er nytt banedekke for 11er-banen. Vi er kjent med at KIL har tanker om løsninger for en forbedring og utvidelse av baneanlegget som kan inkludere en hall. Dette må ansvarlige gå i dialog med idrettslaget om.

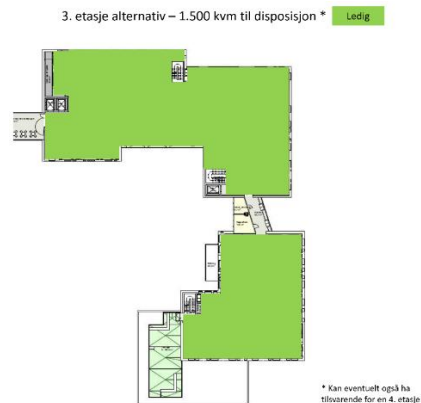
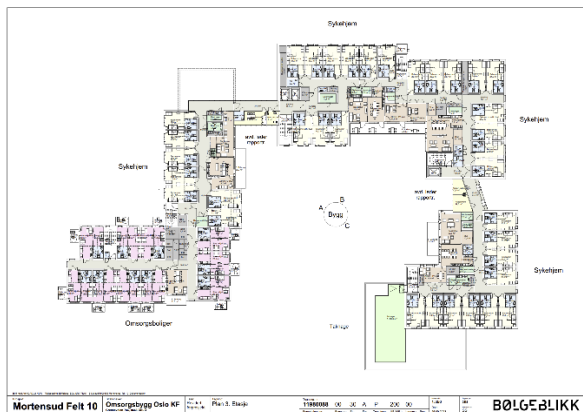
Vi mener ut fra flere hensyn at man både bør se på løsninger utenfor feltet, men det er svært viktig at det er tilstrekkelig med baneanlegg i nærmiljøet der man bor. Det er også bærekraftig i et miljøperspektiv for å kunne gå til aktivitet framfor å kjøre, om det er med bil eller kollektivt.

9 Økte arealer til lokale behov i sykehjemsbygget

I vårt forrige høringssvar hadde vi store endringsforslag i forhold til sykehjem og omsorg+. Vi foreslo å flytte både sykehjem og omsorg+ fra Mortensrudprosjektet til en annen tomt.

Vi har nå valgt å foreslå en mindre inngripende endring, hvor man oppnår økte arealer til lokale behov i det planlagte sykehjemsbygget.

Vi foreslår å avsette arealer i en etasje av sykehjemsbygget til lokale behov. Foreslått areal avsatt i 3. etasje i midtbygget og i bygget over biblioteket (merket grønt).

9.1 Muligheter ved økte arealer til lokale behov

Ved å sette av en etasje i sykehjemsbygget til lokale behov, kan man oppnå opp til 1.500 m² som vil gi store muligheter. Det kan gi økte arealer for frivillighet, aktiviteter for barn og unge, gjerne i samvær med beboere i sykehjem og omsorg+-boligene.

Tanken bak Generasjonstunet er samvær på tvers av generasjonene, men det er det avsatt lite areal til i prosjektet. Ved å få større arealer i sykehjemsbygget kan man se for seg arealer som kan gi trivselstiltak for beboerne i sykehjem og omsorg+ sammen med lokalbefolkningen. Da får man et reelt Generasjonsbygg. Skal man ha tilbud med samvær må man ha arealer, og det kan man få nå.

Frivilligheten på Mortensrud har for lite areal i planene, og her har man mulighet for å øke det.

I tillegg kan man se sambruksløsninger ved eksempelvis drift av et dagsenter (for demente), som Mortensrudområdet mangler.

9.2 Konsekvenser ved endringen

Ved å avsette en etasje til lokale behov, vil man miste en del sykehjemsplasser. Likevel kan man oppnå et sykehjem med drøyt 90 plasser, som må sies å være et godt tilskudd til sykehjemsbehovet i Oslo.

Det vil gi behov for endring av planene som kan gi forsinkelser for byggingen, men vi ser dette i sammenheng med innspill fra PBE som gir inntrykk av behov for endringer på planene for sykehjemmet. De tar opp utformingen av beboerrommene, noe vi også tar opp senere i høringssvaret vårt.

10 Mortensrud skole og Kulturstasjon

Mortensrud skole er planlagt bygd som en fire etasjers bygg med kapasitet for 840 elever.

Aksjonsgruppe Mortensrud har som foreldre og pedagoger vært skeptisk til det store bygget for ny Mortensrud skole. Vi mener skolebygget vil være spesielt utfordrende for de yngste elevene og barn med spesielle behov, som det er mange av i vårt område.

Når ny skole bygges erkjenner vi at den har gode spesialrom og fine saler og lokaler for Kulturstasjonen. Vi har ikke gått inn på løsningene i Kulturstasjonen, men regner med at de er riktig dimensjonert ut fra behovet.

10.1 Skjerming av utearealene til ny Mortensrud skole

Vi erkjenner at det er utfordrende å få til store endringer i planene for skolen så sent i prosjektet. Men det vi ser som viktig å ta opp er behovet for skjerming av utearealene.

I dialog med FAU-leder og rektor på Mortensrud skole før forrige høring ble det uttrykt bekymring for manglende skjerming av skolens uteområder. Den samme bekymringen kom fram i deltakelse på FAU-møte på Mortensrud skole. Problemstillingen er også tatt opp i digital deputasjon i utdanningsutvalget i Bystyret.

Aksjonsgruppe Mortensrud mener den sentrale gangveien, kalt den sentrale gangaksen, ikke bør gå gjennom skolegården til Mortensrud skole. Dette er meget uheldig, og en alternativ gangvei i ytterkant av skolegårdsparken bør brukes i skoletiden.

Vi har tatt dette inn i vår løsning for endringer på idrettsfeltet med baner som bryter gangaksen og er plassert litt inn i skogen. Det gir mulighet for å utbedre gangveien i ytterkant av skolegårdsparken som går utenfor skolens uteområde i skoletiden, slik at man oppnår en skjerming av uteområdene.

Det bør sikres en inngjerding eller skjerming av utearealene. I skogsparken kan man vurdere naturelementer eller en form for skjerming som elevene kan bruke i utetiden til lek og aktivitet. Typen gapahuk eller hinderløype.

Det er planlagt uteområder som oppgis å være 18 m² pr elev i utearealer. Dette er en minimumsløsning, og forskere har pekt på at uteområder ideelt bør være 30 m² pr elev.

Endringsforslagene vi har gjort for Felt 10 er et argument for å gi bedre nærområder for skolen.

10.2 Trygg skolevei

Mortensrud skole ligger nå i et boligområde med trygg skolevei for elevene. Ved flytting av skolen vil mange elever måtte krysse Lofsrudveien. Dette bekymrer selvsagt foreldrene. Det har kommet høringssvar som tar opp dette, og man bør vurdere god sikring av overgangen ved skolen, ikke kun fotgjengerovergang. Er det mulighet for en gangbroløsning, det bør vurderes.

Sikring mot Lofsrudveien må også hensyntas fra skolens uteområder. Både skolens ledelse og foreldregruppe er bekymret for plasseringen av skolen ift. nærhet til vei, senter og kollektivtrafikk.

10.3 Har man påvirkningsmulighet for et nytt skolebygg eller følger det en fast mal?

Vi foreslår ikke store endringer for skolen og vi erkjenner at Oslos nye skolebygg ofte er bygd etter samme mal. I dialog med skolens ledelse har det blitt kommunisert at det er få eller ingen muligheter for påvirkning som gir reelle endringer. Det oppleves problematisk at et skolebygg ikke tilpasses det området skolen bygges i.

10.4 Ønske om sentralt plassert personalrom

Skolens ledelse ønsker sentrale personalrom som det ikke åpnes for, fordi det er standard at personalrommene skal være desentraliserte som teamrom tilknyttet hvert trinn. I vårt område er det mange utfordringer, og om skolen ønsker sentrale personalrom for å ha mulighet for bedre samarbeid i personalgruppen på tvers av trinn, bør det lyttes til.

10.5 Dialog, medvirkning og informasjon

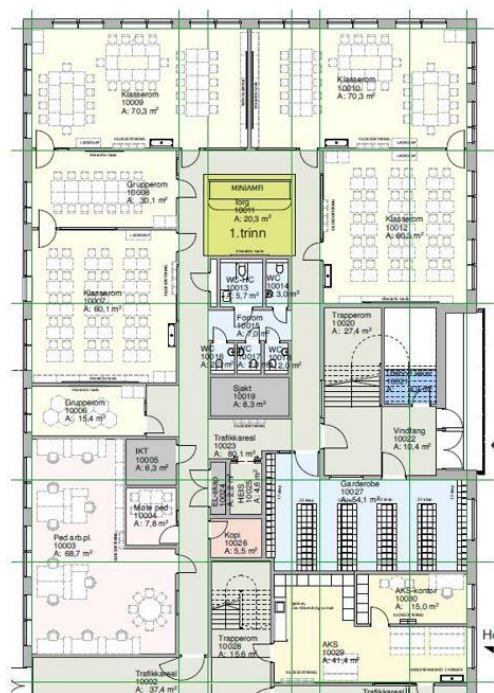
Som vi har pekt på andre steder i høringssvaret, så er dialog og medvirkning et stort forbedringspotensial i tilsvarende skoleprosjekt. Det kan fortsatt bedres. Bestiller og utbygger bør gå i dialog med skolen så de får gi sine innspill til et nytt skolebygg. Det er også grunn til å legge til at skolens foreldregruppe ved FAU ikke har hatt tilgang på plantegninger for skolen før aksjonsgruppa sendte dem nå i januar. Dette må sikres, også foreldregruppen skal ha reell påvirkning og medvirkning av bygging av en ny skole. Uten plankart og plantegninger har de ikke den muligheten.

10.6 Utfordrende garderobeanlegg, trange ganger og for få grupperom

Vi har sett på plantegningene som pedagoger med erfaring fra både barnehage og skole og med jobbpraksis i en årrekke i vår bydel. Det som bekymrer oss er trange garderobeanlegg med fellesgarderobe for et trinn. Det gir mulighet for utfordrende overgangssituasjoner for elevene, spesielt de yngste barna og barn med spesielle behov. Ganger/korridorer framstår trange, selv om det åpnes noe opp ved torgene til småskoletrinnet. Vi merker oss også at grupperommene er få og ikke virker fleksible.

Igjen, er det mulighet for skolen å påvirke planløsningen for skolen og gi en tilbakemelding?

Foreldrene i aksjonsgruppa uttrykte bekymring for manglende konsekvenstenkning ift. til en ny pandemi. Her er det få muligheter for skjerming og inndeling i kohorter.

Overgangssituasjoner

- Overgang fra en aktivitet til en annen
- Situasjonene kan være kaotiske.
- For barn som har
 - manglende impulskontroll,
 - høyt aktivitetsnivå,
 - konsentrasjons- og oppmerksomhetsvanskerblir dette ofte en konfliktsituasjon.
- Det kan være utfordrende å ivareta barna på en god måte gjennom en situasjon som kan være kaotisk, støyende og uoversiktlig.

Hvordan blir overgangssituasjonene her?

Kilde: Statped.no

10.7 Overkapasitet skal ikke gi utlån/bruk til eksterne aktører i skoletiden

Skolen er bygget med en overkapasitet og det må understrekes at alle ledige klasserom må brukes og disponeres av skolen. Dette for å gi tilbud til et skolemiljø med mulighet for fysisk og lekende undervisning som også kan brukes i AKS-tiden.

10.8 Skole for mellomtrinnet

Utfordringene ved skolebygget og plasseringen av skolen tett ved en vei, et senter og kollektivtrafikk er spesielt utfordrende for de yngste elevene. Også garderobeanleggene, trange ganger og få grupperom. Som et kompensierende tiltak kan man arbeide for delt skoleløsning på Mortensrud med mellomtrinnet på Mortensrud på nye Mortensrud skole og småskoletrinnet på Stenbråten skole. Forslaget er tatt med i Aksjonsgruppe Mortensruds høringssvar til Skolebehovsplanen, hvor vi foreslo en delt skoleløsning med nye Mortensrud skole for mellomtrinnet og nåværende Mortensrud skole rehabilitert og evt. ombygget for småskoletrinnet.

10.9 Framtidig bruk av nåværende Mortensrud skole og skoletomten

Vi ønsker å peke på at Mortensrud skole ikke rehabiliteres der den er plassert. Dette er en paviljongskole eller en skole med småbygg, som er velegnet for en barneskole i vårt område. Småbyggene eller paviljongene kunne med fordel vært rehabilitert og fått gode og fleksible løsninger. Man kunne bygget et ekstra skolebygg for administrasjon, aula, kantine og eventuelle spesialrom som mangles.

I dagens samfunn har man mer fokus på bærekraft og beholde og gjenbruke eksisterende bygg. Dette er ikke ivarettatt på Mortensrud. Det er synd at prosjektet ikke har tatt opp i seg utviklingen av samfunnet med [sirkulære bygg](#) og fokus på gjenbruk av bygningsmasse.

Man bør ha dialog med lokalmiljøet og skolen før man beslutter hva som skal skje med Mortensrud skole etter flytting til ny skole og når Lofsrud skole har brukt skolen i rehabiliteringsperioden.

Framtidig bruk av skoletomten for nåværende Mortensrud skole må skje i tett dialog med lokalbefolkningen. Sigrunshall må beholdes og evt rehabiliteres for å sikre tilstrekkelige hallflater i

området. Skolens tomt er en god plassering av et framtidig folkebad og svømmeanlegg på Mortensrud.

Det er foreslått fra idrettsmiljøet på Mortensrud å bygge en racketanlegg på tomten.

11 Ny gjennomgang av løsninger for sykehjem og omsorg+-boliger, hvor forsvarlig kvalitet for beboere sikres

Ved forrige høring foreslo vi at sykehjem og omsorg+ fjernes som institusjoner fra Felt 10 og i Mortensrudprosjektet. Mulige løsninger for institusjonene ble redegjort for senere i høringssvaret.

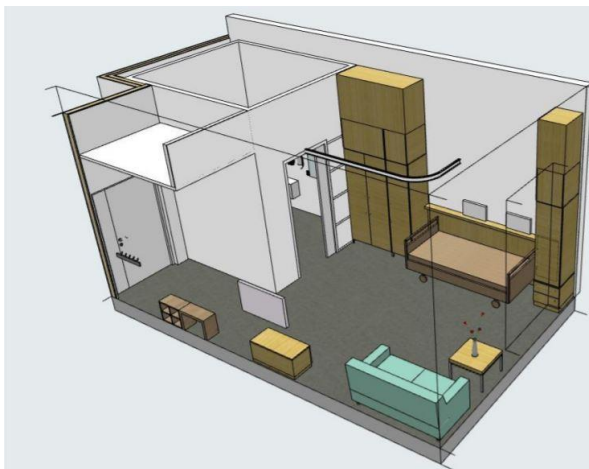
Vi velger å gjengi hva vi skrev i forrige høringssvar om Generasjonstunet med sykehjem og omsorg+-boliger. Men det vi ser som viktigst å få en endring på, er utformingen av beboerrommene for sykehjemmet som vi mener vil gi dårlig bokvalitet for beboerne i sin siste livsfase.

11.1 Bekymringsfull bokvalitet for beboerne på sykehjemmet og omsorgsboligene

Vi merker oss PBEs kommentarer ved forrige høring: *«Sykehjemmet og omsorgsboligene er veldig kompakte anlegg, med lite fellesarealer og små rom i sykehjemmet og omsorgsboligene. På avdelingene er logistikk og kompakte løsninger prioritert fremfor hjemlighet og sammenheng mellom beboerrom og fellesarealer.»*

I utgangspunktet er det vanskelig for lokalbefolkningen å vurdere bokvaliteten for beboerne på det planlagte sykehjemmet og omsorg+-boligene. Blant annet fordi det mangler plantegninger for etasjene med mulighet for å se løsninger på fellesarealene og beboernes rom og leiligheter. Derfor ba Aksjonsgruppe Mortensrud om å få plantegninger for prosjektet, som har gjort at vi bedre kan vurdere bokvaliteten. Plantegningene er vist i Vedlegg 1.

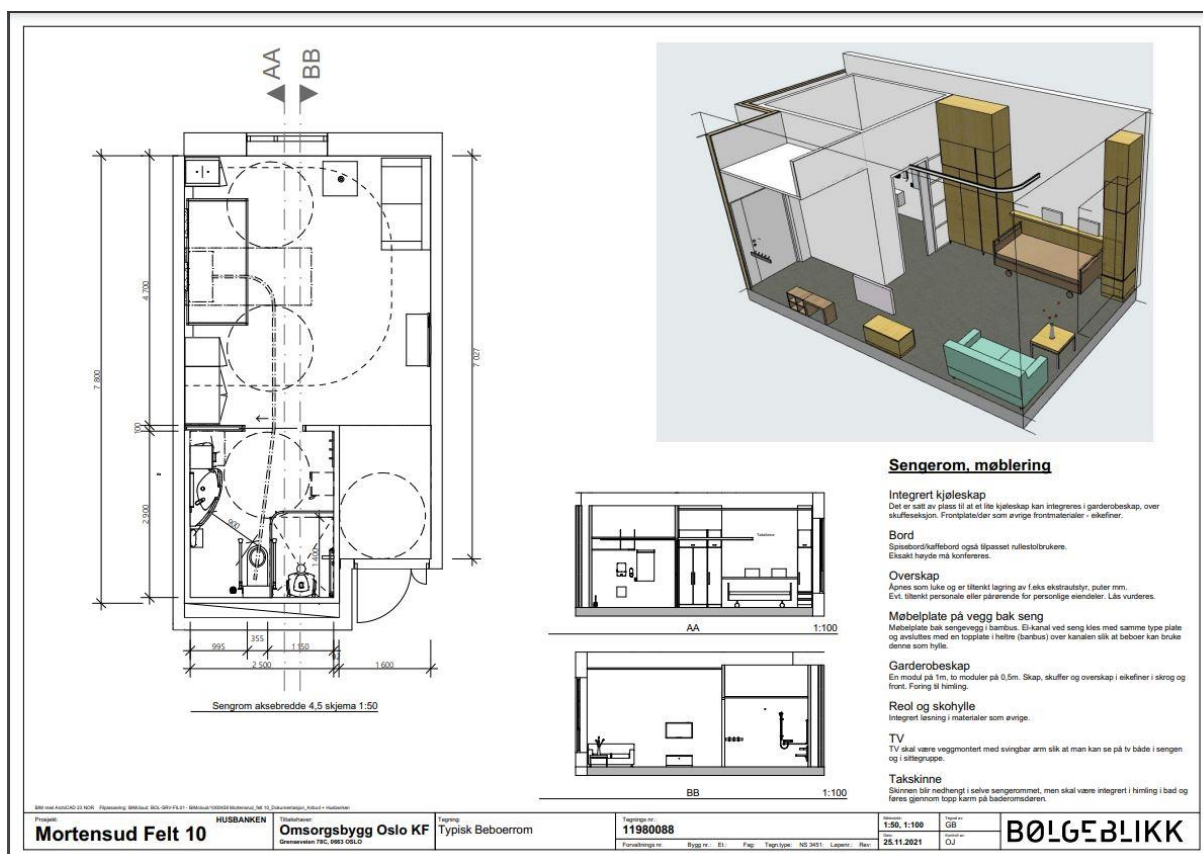
Vi er spesielt bekymret for beboerrommene på sykehjemmet, og mener de har en uhensiktsmessig form som gir lite mulighet for fleksibel møblering. Det har en rektangulær form, har et trangt inngangsparti hvor det ikke er plass til skap. De er istedenfor plassert på begge sider av sengen, svært dominerende som ikke gir mulighet for flytting av sengen bort fra sittegruppen, og skapene umuliggjør også en god plassering av avlastningsbordet med kommode som finnes ved de fleste sykehjem og for så vidt også sykehus. Det virker direkte deprimerende som beboerrom, og det er lite plass til besøk av pårørende slik rommets form og løsning er. Spesielt den lite fleksible løsningen ved besøk setter tanker i gang etter en pandemitid hvor sykehjemsbeboere har måttet ta i mot sine nære og kjære på eget rom uten opphold i fellesarealene.

En pandemi kan komme tilbake, og man må bygge et sykehjem ut fra de erfaringene som er gjort, og da er det viktig med gode beboerrom. I tillegg er det selvsagt grunn til å peke på at beboere på sykehjem enten er demente eller har bevegeseshemminger med behov for rullestol og/eller rullator, som også skal ha sin plass i rommet. Dette er ikke et rom man ønsker å bli gammel i, eller ønsker at noen av ens nære og kjære skal tilbringe sin siste fase av livet i.

Det er ikke antall m2 som er problemet med beboerrommene, men mangel på fleksibilitet hvor formen spiller en rolle. Plantegningen til høyre viser beboerrom på Bjølsenhjemmet, hvor antall m2 er identisk, men hvor den kvadratiske formen gir god fleksibilitet og mulighet for god livskvalitet. Sengen kan plasseres på fire måter og beboeren kan få en mer definert sittegruppe som er trivelig å oppholde seg i alene eller ved besøk av sin familie.

I planforslaget til denne høringen, problematiserer fortsatt PBE utformingen av beboerrommene for både sykehjemmet og omsorg+-boligene. Dette bekrefter vår bekymring, og vi mener det er svært nødvendig at man ser kritisk på planene og forbedrer dem. Selv om det gir færre sykehjemsrom og omsorg+-boliger, må man forvente at det bygges med en god bokvalitet for de som skal bo der.

Beboerrom sykehjem

11.2 Plassering av sykehjem og omsorg+ i Mortensrudprosjektet

Aksjonsgruppe Mortensrud har tidligere foreslått flytting av sykehjemsinstitusjonen og omsorg+ fra Generasjonstunet og Felt 10, dvs. helt bort fra Mortensrudprosjektet.

11.3 Uenighet lokalt til plasseringen og utformingen av sykehjem og omsorgsbygg

Tidlig i planprosessen før Planprogram og VPOR for Mortensrud ble vedtatt, var det stor diskusjon i forhold til plasseringen av sykehjem og omsorg+-boliger. Flere alternativer og løsninger for institusjonsbyggene har vært drøftet, før man landet på Felt 10. Begrunnelsen for valget kan man

lese i brev fra Avd. for byutvikling i PBE datert [25.06.2018 Vedrørende spørsmål om plassering av nytt sykehjem på Mortensrud](#). Man hevdet «Felt 10 har den mest sentrale plasseringen ift. eksisterende handels- og servicetilbud, kollektiv og park- og turveinett. På Felt 10 kan sykehjemmet kombineres med andre formål, herunder bibliotek og omsorgsboliger mm.» Andre felt som ble vurdert var Felt 16 og Felt 12, men mot dem ble det argumentert: «Oslo kommune er grunneier på Felt 10, mens store deler av Felt 16 eies av OBOS Nye Hjem og har lenge vært planlagt for boligutvikling. Felt 12 ligger lite sentralt og er foreslått til idrettsformål, herunder cricket og mulig ny friidrettshall. Felt 12 ligger også tett opp til Klemetsrudanlegget, noe som vurderes som negativt med hensyn til plassering av omsorgsinstitusjoner.» Lokalmiljøet ønsket vurdering av en framtidig plassering på tomten for Mortensrud skole når den sto ledig. Dette var uaktuelt pga. langt tidsperspektiv for ferdigstilling og bedre muligheter for sambruk på Felt 10: «Plan- og bygningsetaten anbefaler ikke sykehjem på dagens Mortensrud skole. Dette begrunnes med at planlegging av sykehjemmet har stram framdrift og at en plassering på Mortensrud skole vil skyve prosjektet langt fram i tid. I tillegg planlegges sykehjemmet med omsorgsboliger, bibliotek og andre funksjoner som er viktig for lokalmiljøet på Mortensrud. Særlig biblioteket er et svært etterlengtet tilbud. Biblioteket er avhengig av å ligge tett opp til sentrum og vil ikke kunne plasseres i nytt sykehjem dersom sykehjemmet legges til Mortensrud skole. Plan- og bygningsetaten vurderer også at et sykehjem på Felt 10 er positivt med hensyn til sambruk, felles planlegging med ny barneskole og nærhet til parker, gårdsanlegget på Lofsrud og turveinettet.»

I løpet av planperioden har utformingen av sykehjem og omsorg+-bygget endret seg. Sykehjemmet var samlokalisert med bibliotek i sykehjemmets inngangsparti, det samme var fritidsklubb. Det ga lokale protester med et [innbyggeropprop mot plassering av sykehjem rett bak Senter Syd](#). Senere ble plantegningene forandret noe med ny plassering av bibliotek og fritidsklubb, svømmehall var inne i planen plassert mellom omsorgsbygg og skole, før Byrådet slettet svømmehall fra planen 25.02.2020. På Mortensrud Festival i 2020 var en modell av Mortensrudprosjektet plassert ut, og publikum kunne komme med innspill og ønsker for prosjektet. Det var én tekst som sto på lapper som ble festet til planen og skrevet på lapper som ble levert til arkitekt og prosjekt: Svømmehall. Det var ønsket fra barn og unge, voksne og gamle. Men den var fjernet, og det har ikke vært mulig å få den tilbake.

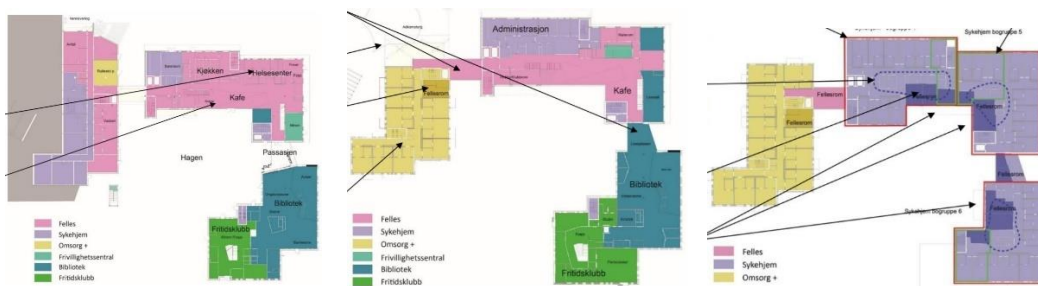
Fram til mer detaljerte plantegninger ble offentliggjort, var lokalbefolkningen ganske uvitende om utformingen av Generasjonstunet og Felt 10. Konsekvensen bygningsmessig med 140 sykehjemsplasser var vanskelig å tenke seg, og det ga for mange sjokk da illustrasjoner viste dimensjonene på bygget. Selv om vi hadde sett modellen, ble dimensjonene av sykehjembygget tydelig for befolkningen der det tydelig raget høyt over senterbygget. Dette definerte og dominerte området, og mange reagerte også på bokvaliteten for spesielt sykehjemsbeboerne. Både for høyden på bygget, og uteområdene virket uegnet og upersonlige for beboerne på institusjonene.

Mer fra detaljplanene kom etter hvert, og da fikk mange et nytt sjokk med at sykehjemsavdelinger faktisk var plassert rett over bibliotek og fritidsklubb. Denne samlokaliseringen har blitt tatt for langt.

11.4 Samlokalisering med sykehjem, bibliotek og fritidsklubb

Sykehjemmet er samlokalisert med bibliotek og fritidsklubb, noe vi i likhet med store deler av lokalbefolkningen reagerte sterkt på. Da plantegningene med fargekoding kom ble samlokaliseringen synliggjort. Det var ingen som hadde trodd at sykehjemsavdelinger skulle ligge over fritidsklubben.

Ved forrige høring ble det sterkt argumentert for samlokaliseringen mellom sykehjem og omsorg+-boligene og spesielt fritidsklubben som utgjør Generasjonstunet. Det argumenteres for de positive sidene av samvær mellom generasjonene, og det er det neppe mange som er uenig i. Det framstilles som at dette er nærmest eneste måten å ivareta samvær mellom generasjoner, som når Mortensrudprosjektet og spesielt generasjonstankegangen [presenteres fra kommunen](#) (10). Vi forstår at løsningen med samlokalisering mellom institusjonsbygg og tilbud for ungdom er gjort ut fra arealeffektivitet og økonomi. Sinnene settes ekstra i kok når institusjonsbyggene i så stor grad preger området, hvor behovene til bygg og anlegg er underdimensjonert for lokale behov for idrett, kultur, barn, ungdom og frivillighet.

Det er også en ektefølt bekymring for at spesielt sykehjemsavdelingene er rett over fritidsklubben, både av hensyn til eldre og demente, men også av hensyn til ungdommen. Her fryktes det interessenmotsetninger i fremtiden, hvor Mortensruds ungdom har dette som sitt eneste organiserte værested bortsett fra idretts- og aktivitetsanleggene, og hvor de mest sårbare av de eldste i samfunnet er så tett på en fritidsklubb hvor det må forventes å bli mye mer støy enn Sykehjemsetatens bestilling på «liv og røre» for sykehjemmets nærområde.

11.5 Skal beboerne på institusjonsbyggene ivareta sosial kontroll på området?

Mortensrud er ikke bare et levekårsutsatt område, det har de siste par årene vært flere dramatiske hendelser. Det er dessverre et kriminelt miljø i Mortensruds nærområder, og beboere på Mortensrudprosjektets område vil være sårbare på sen kveld og natt hvis det skulle skje noe. Det kan

virke oppkonstruert, men er reelt. I plandokumenter har man lest om behov for «sosial kontroll», politiet har kommet med forslag om bebyggelse i skogsområdet til Mortensrudprosjektet for å ivareta sosial kontroll. Det har også blitt pekt på at bebyggelsen på andre siden av Lofsrudveien kan ivareta sosial kontroll. Når dette blir tatt opp som en reell problemstilling, kan man undre seg på at det ikke har blitt problematisert å plassere institusjonsbygg med eldre i et område som blir tømt for aktivitet og mennesker på sen kvelds- og nattetid. Ser man de eldre, demente og deres omsorgsgivere på nattevakt som gruppen som skal sørge for sosial kontroll på sen kveld og natt, når dette er tatt opp av politi som en problemstilling?

11.6 Manglende skjermede utearealer

Aksjonsgruppe Mortensrud har uttrykt stor bekymring for manglende skjermede utearealer for spesielt sykehjemsbeboerne. Vi merker oss også her PBEs motforestillinger til prosjektets løsninger: «*Deler av uteområdet må være tydelig prioritert for beboerne.*» Dette har vi pekt på i mange måneder, og de planlagte uteområdene er bekymringsfulle for spesielt sykehjemsbeboerne.

VI kan se i [referat fra oppstartsmøte 15.03.2019 mellom PBE og bestillere](#) (11) at det er uenighet om utearealene.

Om bestiller skrives det: «*Bølgeblikk har foreslått private uteoppholdsarealer for sykehjemmet på tak for å frigjøre verdifulle arealer på terreng til møteplasser.*»

Dette ser vi som et bevisst valg. Man har ønsket å ha møteplasser i terreng, og løser behovet for skjermede utearealer for sykehjemsbeboerne ved å anlegge sansehager på terrassene.

Men PBE uttrykker uenighet: «*Det er allerede avsatt tilstrekkelige arealer til møteplasser i Planprogram for Mortensrud VPOR (som er vedtatt i Bystyret, altså førende). PBE mener derfor at arealene i felt 10 bør forbeholdes sykehjemmet og omsorgsboligene fremfor å etablere et nytt torg i feltet.*»

Her var uenigheten alt i mars 2019 med stor mulighet for å finne løsninger for utearealene. Men sterke krefter ville ha et nytt torg. Og resultatet kan vi se i plandokumentene: Generasjonstunet med generasjonstorget – et åpent uteområde uten skjermede utearealer for sykehjemsbeboerne som ofte er demente.

Dette er et av hovedankepunktene mot sykehjemmets utforming og plassering for Aksjonsgruppe Mortensrud. Da PBE kom med sitt alternative planforslag for generasjonstunet ble det tatt opp også av dem. Bekymringen for de manglende skjermede utearealene. Mens Oslobygg hevder at det er skjermede utearealer i sansehagene på terrassene. Uenigheten var der alt i mars 2019. Ingen skar igjennom.

Når vi da velger å bruke dette som argument mot sykehjemmets plassering og at det er vanskelig å få dette til på Mortensrudprosjektets tomt, så forventer vi å bli tatt alvorlig. Dette er bekymringsfullt. Det strider mot faglige råd og bekymringen bekreftes av PBE når de foreslår en helt ny løsning for generasjonstunet og institusjonsbyggene for å sikre skjermede utearealer for beboerne. Det nytter ikke å argumentere for at Sykehjemsetaten har bestilt «liv og røre» rundt sykehjemmet. Et sted må grensen gå.

Vi hevder at utearealene gjør sykehjemmets plassering uegnet og at det er å foretrekke å gi sykehjemmet en ny sentral plassering med mulighet for ny planlegging av institusjonsbygget med beboerrom og utearealer.

11.7 Skepsis til ankomst til institusjonsbyggene og beredskapssituasjonen

Da flere plantegninger kom utover i planperioden ble mange skeptisk til hvor trang Felt 10 framsto både ift. ankomst til institusjonsbygg, bypark og skolen. Da Aksjonsgruppe Mortensrud ble stiftet og

vi så på plantegningene, var dette noe av det første som flere uttrykte bekymring over. Ankomst til institusjonsbyggene fra Lofsrudveien var lenge uklar, det så vi via saksinnsynet, den virket trang og bratt. Det var ikke mulig å kjøre til sykehjemmets inngangsparti, enten måtte man være gående ellers var innkjøring via kjelleren. Det ble det reagert på som en uverdig løsning for sykehjemmets beboere. Det er noe med å bli kjørt til hjemmet sitt, ikke måtte komme via parkeringsanlegget hvis man ikke kan gå selv. Vi er også bekymret for kjelleren ut fra tidligere negative erfaringer med grunnforholdene på Mortensrud med store vannskadeproblemer i Klemetsrudhallen, og viser til Åsmund Grindelands høringssvar for ytterligere innspill vedr. grunnforholdene.

Hele nordområdet på Mortensrudprosjektet framstår veldig trangt med mange bygg på Felt 10 med en trang innkjøring som ikke gir mulighet for utrykningskjøretøy. Riktignok kan man komme til sykehjemmet i passasjen nærmest Senter Syd, men likevel ser vi dette som usikkert beredskapsmessig både ift. brann, eksplosjon og terror. Vår bekymring involverer både beboere i det planlagte sykehjemmet og omsorg+-boligene med høye etasjer og trange forhold for utrykningskjøretøy fra brann og redning for inn- og utkjøring. Det samme ga bekymring ift. skolebygget med trange uteområder og trang innkjøring/utkjøring for brann og redning. Vi er klar over at minstekravet er sikret for ankomst for utrykning, men skulle det skje dramatiske katastrofehendelser kan dette gi ekstreme tragedier med nesten 1.000 barn og eldre samlet på et så trangt område med så uforsvarlige og trange forhold beredskapsmessig.

Dette er en av begrunnelsene for vårt forslag om å flytte omsorgsbygget bort fra feltet, for å gi bedre plass totalt sett på et alt for trangt område. Med kun et bygg igjen, ville man kunne få mer forsvarlige forhold for ankomst og ikke minst beredskapsmessig.

11.8 Samlokalisering av sykehjem og omsorg+

Man har fra prosjektets side valgt å samlokalisere sykehjem med omsorg+, og det har blitt framstilt som den eneste forsvarlige løsningen. Imidlertid har Oslo flere omsorg+-bygg uten samlokalisering med sykehjem, så det er mulig å ha institusjonene plassert på ulike tomter, selv om det kanskje er økonomisk med en samlokalisering. Vi kan ikke se argumentet om sambruk av personale som et reelt argument, muligens kan det være snakk om sambruksløsning for institusjonslege, ergoterapeut og fysioterapeut.

Hvis en utredning viser at det er mulig å finne en løsning med fortsatt omsorg+-boliger på Felt 10 bør det være mulig å få til uten samlokalisering med sykehjemmet.

12 Sykehjemløsninger for demente og inspirasjon fra Aarhus

Vi ønsker å gi uttrykk for noen tanker rundt valgene som er tatt for hovedforslagets institusjonsbygg og da spesielt sykehjemmet.

12.1 Ulike syn på institusjonsløsninger for demente

I forhold til argumentasjonen for prosjektets løsning for sykehjembygg, har vi i mange sammenhenger hørt én begrunnelse: «Sykehjemsetaten har ønsket liv og røre rundt sykehjemmet.»

Flere av aksjonsgruppas medlemmer har personlig erfaring med nær familie som beboere i sykehjem. Det har vel de fleste av voksne, og vi har også personlig erfaring med demens og ulike organiseringer av sykehjem for demente. Selv om vi ikke er fagfolk, har vi pårørendeperspektivet for å ha en mening og et syn på hvordan et institusjonsbygg med beboerrom, fellesarealer, organiseringen av institusjonen og uteområdene i forhold til den eldre og demente, og også for de pårørende. Vi skal ikke gå langt inn i en drøfting rundt dette, men vi vil sterkt gi uttrykk for at et institusjonsbygg som

planlagt på Mortensrud er uforståelig i forhold til å gi et tilbud for tiår framover når vi vet at det vil bli en stor økning av demente på sykehjem.

Et sykehjem med 140 beboerrom vil enten måtte bygges høyt eller så er det arealkrevende om det skal bygges lavt og med store uteområder som til dels er skjermet. Løsningen på Mortensrud med et høyhus med små beboerrom, manglende skjermede uteområder og sansehager på terrasser stiller vi oss svært kritisk til. Vi stiller oss også uforstående til at dette er valgt for Mortensrud, mens det bygges andre sykehjem med helt andre bokvaliteter i Oslo. Blant annet har vi merket oss [byrådslederens uttalelser om Furuset hageby](#) (12):

Skal ligne på vanlige hjem

- Farmor lå på det gamle sykehjemmet på Furuset de siste årene hun levde. Så jeg har vært mye der. Furuset sykehjem var et gammelt og institusjonspreget sykehjem, som jo de fleste sykehjem er. Slik jeg ser det, bør sykehjem være hjem for eldre, ikke institusjoner for eldre, sier Raymond Johansen.

Folk fra kommunen har besøkt eldre innbyggere i Oslo for å få ideer til hvordan de skal designe sykehjemmet mest mulig likt der de nå bor, ifølge Johansen.

Poenget er at de eldre skal kjenne seg igjen.

- Dette handler om menneskeverd og livskvalitet i livets siste fase, sier Johansen.

Her uttaler byrådslederen at sykehjem bør være hjem for eldre, ikke institusjoner for eldre. Det er uforståelig. Riktignok kan man argumentere for beliggenhet i et syddende lokalmiljø, med bibliotek i nærheten, som kan gi hjemlighet og lite institusjonspreg. Men man kan ikke hevde at selve institusjonsbygget er et bygg med hjemlighet. Det er også uforståelig at et område i byen får et sykehjem med store utearealer, mens et annet kun får skjermede utearealene på terrasser i høyden.

Ellers har vi lest om [ulike syn på demensomsorg](#) (13) som kan tas til inntekt for at demente gjerne bør bo sentralt, men gjerne i et boligområde framfor et aktivitetsområde, og [ny forskning](#) (14), men som med alt som har med mennesker å gjøre, er det ingen fasit. Med vår kunnskap om demente ut fra våre nære, kan vi ikke på noen måte forstå at løsningen på Mortensrud er i tråd med god demensomsorg. Det er alltid noen som vil hevde at alle, også demente ønsker [«liv og røre»](#) (15). Men prosjektet har så mange negative faktorer at man ikke kan hevde at dette er en god løsning med god bokvalitet som gir god livskvalitet i livets siste fase.

For oss er det klart at prioritert én i prosjektet er samlokalisering som oftest er ut fra økonomiske argumenter, det er i tillegg arealeffektivt å bygge i høyden. Men det gir ikke et godt liv for eldre og demente, på tross av at biblioteket er i «tøfflavstand». Slik prosjektet har endret seg fra prosjektstarten, er samlokaliseringen med biblioteket det eneste argumentet for plasseringen av omsorg+ og sykehjem. Nærheten til offentlig kommunikasjon har beboerne liten nytte av, og hvis man hadde hatt mulighet for plassering et annet sted på Mortensrud, dreier det seg om marginale forskjeller på få minutter i avstand fra kollektivtrafikk. Samvær mellom generasjonene kan ivaretas på andre måter.

12.2 Inspirasjon fra Aarhus

Det har vært understreket at generasjonstunet har inspirasjon fra Aarhus. Vi har satt oss inn i [Generationernes Hus i Aarhus](#) (16) og det er en vesentlig forskjell: «*Generationernes Hus er et unikt boligprosjekt, hvor fællesskapet er omdrejningspunktet.*»

Riktignok ville det blitt beboere på det planlagte generasjonstunet, på sykehjemmet og omsorg+boligene, men de andre brukerne har ikke dette som bolig, og der ligger forskjellen. Vi anerkjenner

tanken om samvær mellom generasjoner, og man skulle tro at man ikke trenger å «lære» Mortensrud til å fungere godt sammen på tvers av ulikheter. Vi er et lokalsamfunn preget av stort mangfold, og vi har gjerne samvær på tvers av generasjoner og med ulike kulturbakgrunner. Men det er ikke noe krav om at man må bo på møteplassen for å få et godt samspill. Hvis Mortensrudprosjektet får mer av arealene til lokale behov, kan vi kanskje få nettopp rom og mulighet til å ha godt samvær generasjonene sammen. Slik det er nå, vil det bli store begrensninger nettopp fordi institusjonsbyggene tar store arealer i likhet med andre anlegg på området. Det må være arealer igjen til fleksibel bruk og samvær, og får vi det til, kan vi på Mortensrud heller bli til inspirasjon for andre, istedenfor at vi skal få til en dårlig utgave fra andres suksess hos oss.

12.3 Leve hele livet og Handlingsplan for Aldersvennlig by

Oslo kommune har en god satsing på eldreomsorg, det viser at de vant Leve hele livet-prisen for 2021 som springer ut fra [Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre](#) (17).

I [Handlingsplan for Aldersvennlig by. Trygg og mangfoldig eldreomsorg](#) (18) står det mye fint å lese. Men igjen, det er mulig å ha et nyansert syn. «*En aldersvennlig by er et inkluderende og tilgjengelig urbant miljø som fremmer aktiv aldring*» kan gjennomføres som beboer i lokalmiljøet og deltaker i en sentral samlingsplass uten å bo på feltet. For å oppnå å «*samlokalisere aktiviteter på tvers av generasjoner, kulturell bakgrunn og samfunnslag, eksempelvis aktiviteter som matlaging, hagearbeid, historiefortelling, kunst og håndverk*» må man ha tilgjengelige lokaler. Slik er det med alle aktiviteter, man kan ikke bare ha menneskelige ressurser, man trenger også bygg og anlegg for å få til menneskelig samvær. I handlingsplanen står det videre. «*Skolelokaler eller andre kommunale lokaler kan benyttes*. Det er nettopp derfor vi kjemper for at vi kan få et aktivitetshus på Felt 10 for samvær på tvers av generasjonene, for ungdom og eldre, barn og voksne, innen idrett, kultur, frivillighet eller med mere dagligdagse aktiviteter. Kanskje kunne man brukt den sentralt beliggende kafeen og kjøkkenet som en bydelskafé hvor lokalbefolkningen deler på å drifte den. Det er mange muligheter.

Om vi argumenterer sterkt mot det planlagte sykehjembygget og institusjonsløsningen på Mortensrud, og helst ønsker at også omsorg+-boligene får en ny plassering, har vi et stort fokus på at Mortensrud skal være et godt sted å leve – fra vugge til grav. Nettopp derfor er vi opptatt av at boformer og institusjoner for eldre og spesielt demente skal ha høy kvalitet. Da må vi ta oss tid til å finne bedre løsninger enn det som er planlagt på Mortensrudprosjektet, selv om det kan gi forsinkelser for ferdigstillelsen av institusjonene.

12.4 Bør det planlegges et sykehjem på en annen tomt?

Vi mener det er store mangler og utfordringer ved planene for sykehjem og omsorg+-boliger på Mortensrudprosjektet. Vi regner med at planene må ses på en gang til, ut fra PBEs kritiske kommentarer til bokvaliteten for beboerne.

Vi ser det som realistisk at man kunne planlagt å kun bygge omsorg+-boliger på Felt 10 i Mortensrudprosjektet. Ved å samlokalisere omsorg+-boliger med bibliotek og lokaler for lokalbefolkningen, kan man få et godt botilbud for beboerne i omsorg+-boligene.

Imidlertid er vi skeptisk til å oppnå en tilstrekkelig god kvalitet på sykehjemsinstitusjonen. Vi vil sterkt anbefale å se på alternative andre steder å plassere et sykehjem. Eventuelt kan man bygge ut Kantarellenhjemmet. Eller man kan vurdere bygging av et sykehjem på eksempelvis Felt 18 med en helt annen og mye bedre løsning enn hva man har valgt for sykehjemmet i Mortensrudprosjektet.

Mortensrud har i utgangspunktet svært velegnede utbyggingsklare tomter, og vi mener spesielt Felt 18, som er en kommunal tomt, kan være velegnet for et sykehjem. Felt 18 ligger rett ved Felt 16 delt

av en miljøgate som vil gi en god plassering i et boligområde. Dette framheves av [forskere](#) (13) som en god plasseringen av sykehjem for demente. Felt 18 ligger tett ved to barnehager og det er planlagt bygd en ny barnehage på Felt 20. Stenbråten skole ligger også rett ved Felt 18. Gangavstanden er kort til kollektivtransport, vi mener det vil ta omtrent samme tid å gå fra begge alternative plasseringer for institusjonsbyggene.

Felt 18 har i tillegg god utsikt, ligger fint til med hensyn til solforhold og tomten har muligheter for å kunne gi gode uteområder for beboerne, både skjermede og åpne tilgjengelige for nærområdet.

Man kan gå både til kollektivtransport via gangveien som går fra skolen, man kan også gå via miljøgaten mellom Felt 16 og Felt 18.

Viser ellers til Vedlegg 2 om Muligheter og begrensninger på Mortensruds tomter for bygging av sykehjem og omsorg+-boliger.

13 Ungdomsmiljøet på Mortensrud

En alternativ bruk av ekstra arealer for lokale behov i det planlagte sykehjemsbygget er tilbud for ungdom.

Høsten 2021, 23. september 2021, ble en kartleggingsrapport om ungdomsmiljøet på Mortensrud presentert. I rapporten [Mortensrud – mer enn hva media skriver! En kartlegging av ungdomsmiljøet på Mortensrud](#) (19) kommer det tydelig fram to forhold: *Mangel på trygge og attraktive væresteder, spesielt for jenter og for ungdom over 16 år.*

– Vi litt eldre ungdommer trenger et tilbud som holder åpent når vi er våkne, gjerne til midnatt.

Et gjennomgående funn i kartleggingen er manglende tilbud til ungdom i alder for videregående skole og oppover. De ønsker også lengre åpningstider enn det er i dag. Tilbudene som er på Mortensrud oppleves av mange som gode, men appellerer mest til de yngre ungdommene. Få væresteder inne for de eldre ungdommene forsterker bruken av uteområdene på Mortensrud, og store ansamlinger av guttegjengere utendørs er noe av bekymringen og bakgrunnen for denne kartleggingen. En av guttene sa at det ofte er for trangt hjemme til å ha besøk, og at man som regel vil ut og henge med venner på fritiden.

I tillegg til manglende væresteder for eldre ungdommer, kom det også frem at det er få tilbud til jenter på Mortensrud. Miljøet på Mortensrud oppleves å være svært guttedominert av både guttene og jentene. Flere av guttene vi intervjuet sa at de opplevde at det er mye flere gutter enn jenter utendørs. Flere informanter sa at guttene dominerer både fritidstilbud og de offentlige uteområdene på Mortensrud.

Fritidsklubben på Felt 10 vil på ingen måte kunne dekke behovet for væresteder for ungdom på Mortensrud, fordi unge ungdommer på 12 år til unge voksne på 25 år er brukergrupper med ulike behov. Behovet for væresteder for eldre ungdom og unge voksne kom tydelig fram i mediedebatten på senhøsten 2021, og økte arealer på Felt 10 kan gi en mulighet for å svare på dette behovet på Mortensrud.

14 Avslutning

Vi mener at Aksjonsgruppe Mortensrud har gitt innspill til endringer i Mortensrudprosjektet som vil gi forbedrede løsninger, så området i større grad svarer på de utfordringene og behovene som Mortensrud har i dag og i årene kommer. Den investeringen og satsingen som gjøres nå på Mortensrudprosjektet vil definere området for mange tiår framover. Da er det viktig at de valgene som tas er de riktige også på lang sikt.

Vi mener også det er svært viktig at bane- og hallkapasiteten økes og forbedres. Det å drifte en idrettsaktivitet krever gode anlegg, uten bygg og anlegg hjelper det ikke med engasjerte ledere som ønsker å gi tilbud til barn og unge. Det må bygg og anlegg til.

Vi mener det også er nødvendig med endringer for generasjonstunet med en etasje for lokale behov og forbedring av beboerrommene for sykehjem og omsorg+-boligene.

15 Lenker og referanser

- (1) Høringssvar fra Aksjonsgruppe Mortensrud til offentlig høring for Mortensrudprosjektet
<https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2022021902&fileid=10070756>
- (2) Orientering om byrådets vurdering av muligheten for badeanlegg. 25.02.2020
<https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020060480&fileid=9033987>
- (3) Opprop om Svømmehall på Mortensrud som fikk 752 underskrifter på to uker
<https://www.opprop.net/mortensrudsvommehall>
- (4) Innbyggerforslag fra Aksjonsgruppe Mortensrud: «Sikre forsvarlig viltkorridor og bevar mer nærskog på Felt 16 på Mortensrud»
<https://www.opprop.net/sikre-forsvarlig-viltkorridor-og-narskog-pa-felt-16-pa-mortensrud?fbclid=IwAR1pv1XvhSjsgRO9LPmT4fp10jQRuHODrpgg1eq9Dmc23SiewUlvdCsiTk>
- (5) Innbyggerforslag fra Aksjonsgruppe Mortensrud: «Det skal ikke bygges boliger på de kommunale tomtene langs E6 på Mortensrud»
<https://www.opprop.net/det-skal-ikke-bygges-boliger-pa-de-kommunale-tomtene-langs-e6-pa-mortensrud?fbclid=IwAR2S4XS6vM57psEZ41EcSnduTxtEdaXsY9O9RRDuaQvf0gOrxp8itTKEUlg#form>
- (6) Innbyggerforslag fra Aksjonsgruppe Mortensrud: «Det skal ikke bygges boliger på Felt 18 på Mortensrud»
<https://www.opprop.net/det-skal-ikke-bygges-boliger-pa-felt-18-pa-mortensrud?fbclid=IwAR0NWWmrzKO-Qv2YroZYa4pAUamAUaKjG6BCJZ-xPiJUNrSsHn91Zbu4R5E#form>
- (7) Innbyggerforslag fra Aksjonsgruppe Mortensrud: «Utbyggingsfeltene på Mortensrud må ses i sammenheng og dekke områdets behov»
<https://www.opprop.net/utbyggingsfeltene-pa-mortensrud-ma-ses-i-sammenheng-og-dekke-omradets-behov?fbclid=IwAR1WXCZ2fF5Nfla-kZ8O8FRb6p6jmxirK6qM-41DXUpypP9lbw914xHsJw#form>
- (8) Høringssvar fra Klemetsrud IL 04.03.2024
<https://www.klemetsrudil.no/wp-content/uploads/2024/03/Horingssvar-Klemetsrud-IL-Mortensrudprosjektet-4.-mars-2024-nett.pdf>
- (9) Referat fra Folkemøte om Mortensruds fremtid 28.10.2015. Levert som Høringsnotat til Planprogram Mortensrud. Dok. 40.
<https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2016003569&fileid=6071067>
- (10) Slik blir nye Mortensrud. Mortensrudprosjektet presenteres av PBE og Sykehjemsetaten. 27.01.2022 https://magasin.oslo.kommune.no/byplan/slik-blir-nye-mortensrud?fbclid=IwAR3lhMN-ikONyvEbhszRdJmt-RTHqaG8U-uly2JPkSuCRF_gBysxUnZWCJU
- (11) Referat fra oppstartsmøte 15.03.2019
<https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2019040069&fileid=8395418>
- (12) Neste år kan byggingen av denne hagebyen for personer med demens i Oslo starte. Aftenposten 19.10.2020 <https://www.aftenposten.no/oslo/i/eK8GxO/neste-aar-kan-byggingen-av-denne-hagebyen-for-personer-med-demens-i-osl>
- (13) Kritisk til egne landsbyer for folk med demens. Forskning.no 07.02.2020
<https://forskning.no/demens-nasjonal-kompetansetjeneste-for-aldring-og-helse-partner/kritisk-til-egne-landsbyer-for-folk-med->

[demens/1629422?fbclid=IwAR1i4YcMd8ogP2-332SCnSLZQjFTHQreYgDuH5hRqIFl6dOtSJtWntgol1Q](https://www.fhi.no/globalassets/dokumenterfiler/rapporter/2022/demenslandsbyer-og-andre-moderne-boformer-for-personer-med-demens-rapport-2022.pdf?fbclid=IwAR1i4YcMd8ogP2-332SCnSLZQjFTHQreYgDuH5hRqIFl6dOtSJtWntgol1Q)

- (14) Systematiske oversikt. Demenslandsbyer og andre moderne boformer for personer med demens. Rapport FHI 2022.

<https://www.fhi.no/globalassets/dokumenterfiler/rapporter/2022/demenslandsbyer-og-andre-moderne-boformer-for-personer-med-demens-rapport-2022.pdf?fbclid=IwAR2bvGLNkfRmJmKo6BEJSzzVku6gri5IVZWlZLM1gXw75j1qc3rLGzabjbo>

- (15) Avlivar myten om at eldre berre vil ha stille og naturutsikt. NRK 07.02.22

https://www.nrk.no/vestland/avlivar-myten-om-at-eldre-berre-vil-ha-stille-og-naturutsikt-1.15834677?fbclid=IwAR0GDCIXAYshylg_789x8aCJ0wUMrX3wglrFWla6FLrnwSxmHvc3SZzb2dM

- (16) Generationernes Hus i Aarhus

https://generationerneshus.aarhus.dk/?fbclid=IwAR2uyFtUDXj-ubcn_QJdEx9KRpziC6yNfNekh5OMQNwT_SiXyIKW97orYzA

- (17) Leve hele livet – En kvalitetsreform for eldre. Regjeringen.no 04.05.2018.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-15-20172018/id2599850/>

- (18) Handlingsplaner for: Aldersvennlig by. Trygg og mangfoldig eldreomsorg. Oslo kommune.

Vedtatt av bystyret 13.12.2017 https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/13285063-1529324619/Tjenester%20og%20tilbud/Helse%20og%20omsorg/Tjenester%20til%20eldre/Aldersvennlig%20by/Handlingsplan_aldersvennlig%20PDF%20juni%2018.pdf

- (19) Mortensrud – mer enn hva media skriver! En kartlegging av ungdomsmiljøet på Mortensrud

https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/13418178-1632304764/Tjenester%20og%20tilbud/Politikk%20og%20administrasjon/Byutvikling/Omr%C3%A5desatsingene%20i%20Oslo/Delprogram%20oppvekst%20og%20utdanning/Mortensrud-mer%20enn%20hva%20media%20skriver.pdf?fbclid=IwAR39pYnDU7AEoSy6MKqqOdUzMdC_PFAky67N3g8nqNp_U2akjQNN-rA6IkN8

16 Vedlegg 1. Synliggjøring av konsekvens av arealdisponeringen

Arealdisponeringen av Mortensrudprosjektet ga tidlig føringer for plassering av nasjonalanlegg for cricket og regional friidrettsbane på Felt 12. Dette ga konsekvenser for spesielt baneanleggene som vi ønsker å synliggjøre.

En cricketbane er stor. Arealet kunne gitt plass til både en 11er bane på arealet og mulighet for friidrettshall.

Andre alternativer uten cricketbane, men med friidrettshall. Plass til flere baner, hallmulighet osv. I Planprogram for Mortensrud er friidrettshall foreslått bygget på Felt 14. Uten friidrettshall på Felt 12 kunne man ved å flytte cricketbanen noen meter sørover gitt mulighet for økt banekapasitet.

En annen stor konsekvens for det totale mengden bygg og anlegg på Mortensrudprosjektet, er innplassering av ny Mortensrud skole. Uten et skolebygg ville Mortensrudprosjektet hatt mulighet for å gi plass til idrettsanlegg som dekker både den lokale breddeidretten, regionalanlegg for friidrett og et nasjonalt cricketanlegg. Nedenfor vises en mulighetsskisse uten ny Mortensrud skole ut fra dagens baneanlegg, men med to 11er fotballbaner.

En tidlig konsekvensutredning av Mortensrudprosjektets tilgjengelige tomtearealer, ville synliggjort at bestillingene for bygg og anlegg i prosjektet var for omfattende. Da mange bygg og anlegg ble innplassert tidlig i planprosessen, var det lite tilgjengelig areal igjen til bygg og anlegg for den lokale idretten. Spesielt baneidrettene tapte fra starten av.

17 Vedlegg 2. Tidligere mulighetsskisser for å oppnå økt banekapasitet

Aksjonsgruppe Mortensrud har i lang tid arbeidet for å se på mulige løsninger for å oppnå økt banekapasitet på Mortensrudprosjektets idrettsfelt.

Vi viser de alternativene for ordens skyld, som vi har presentert i politiske møter og også for Mortensrudprosjektet da vi var i møte med dem.

Den første mulighetsskissen vi lagde var ut fra et tidligere kart. Der mente vi at det gikk an å snu landhockeybanen vertikalt, og dermed gi plass til to 11er baner.

Konsekvensen for dette forslaget var endring av planer for midlertid anlegg, det ble for tett opp til friidrettshallen og man måtte fjerne aktivitetsanlegg rundt landhockeybanen.

Fire ulike mulighetsskisser – felles for tre av dem var flytting av flerbrukshallen til Felt 10.

